

ชุดกิจกรรมการเรียนรู้แบบวัฏจักรการเรียนรู้ 7 ขั้น (7E)
เพื่อพัฒนาทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์และจิตวิทยาศาสตร์
สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

ชุดที่ 1 กระบวนการถ่ายทอดลักษณะทางพันธุกรรม

เพื่อนจิต สิงห์แผ่น

ครูชำนาญการ

โรงเรียนชุมชนแสงสงคราม “อุดรคุณรักษ์อุปถัมภ์” ตำบลชุมแสงสงคราม

อำเภอบางระกำ จังหวัดพิษณุโลก

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 39

ชุดกิจกรรมการเรียนรู้แบบวัฏจักรการเรียนรู้ 7 ขั้น (7E)
เพื่อพัฒนาทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์และจิตวิทยาศาสตร์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

คำนำ

ชุดกิจกรรมการเรียนรู้แบบวัฏจักรการเรียนรู้ 7 ขั้น (7E) เพื่อพัฒนาทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์และจิตวิทยาศาสตร์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 นี้ จัดทำขึ้นเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ควบคู่ไปกับจิตวิทยาศาสตร์ ทั้งนี้โดยการนำกระบวนการเรียนรู้แบบวัฏจักรการเรียนรู้ 7 ขั้น (7E) ซึ่งวัฏจักรการเรียนรู้ หมายถึง รูปแบบกระบวนการเรียนรู้ที่นักวิทยาศาสตร์ได้ศึกษาคิดค้นขึ้นเพื่อให้ผู้เรียนสามารถใช้วิธีการสืบเสาะหาความรู้ทางวิทยาศาสตร์ (Inquiry Approach) อาศัยทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ ในการค้นพบความรู้หรือประสบการณ์การเรียนรู้ที่มีความหมายด้วยตนเอง และครูเป็นเพียงผู้กระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ด้วยตนเอง ภายใต้สภาพแวดล้อมที่เหมาะสม ผู้วิจัยจึงได้นำมาใช้ในการออกแบบกิจกรรมการเรียนการสอน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

หวังเป็นอย่างยิ่งว่า ชุดกิจกรรมเล่มนี้ จะเอื้อประโยชน์ให้นักเรียน และครูสามารถจัดกิจกรรมการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ สามารถนำไปสู่การบรรลุเป้าหมายของการเรียนรู้ตามจุดมุ่งหมายของชุดกิจกรรมที่วางไว้ ทำให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและเกิดทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์และจิตวิทยาศาสตร์ สามารถพัฒนาชีวิตของตนเองให้ประสบความสำเร็จตามศักยภาพที่มีอยู่ และเป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัวและประเทศชาติต่อไป

เพื่อนจิต สิงห์แผ่น

เพื่อนจิต สิงห์แผ่น .. ครูชำนาญการ

ชุดกิจกรรมการเรียนรู้แบบวัฏจักรการเรียนรู้ 7 ขั้น (7E)
เพื่อพัฒนาทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์และจิตวิทยาศาสตร์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
รายละเอียดของชุดกิจกรรมการเรียนรู้ฯ	1
ขั้นตอนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ฯ	2
ข้อควรปฏิบัติในการใช้ชุดกิจกรรมฯ สำหรับครูผู้สอน	4
แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ 1	5
ภาคผนวก	12
แนวทางการเฉลยบัตรกิจกรรม	29
แบบทดสอบย่อยประจำชุด	39
บรรณานุกรม	41

ชุดกิจกรรมการเรียนรู้แบบวัฏจักรการเรียนรู้ 7 ขั้น (7E)
เพื่อพัฒนาทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์และจิตวิทยาศาสตร์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

ชุดกิจกรรมการเรียนรู้แบบวัฏจักรการเรียนรู้ 7 ขั้น (7E)
เพื่อพัฒนาทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์และจิตวิทยาศาสตร์
สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

เล่มที่	แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้	เวลาเรียน (ชั่วโมง)
	ทำแบบทดสอบก่อนเรียน	1
1	กระบวนการถ่ายทอดลักษณะทางพันธุกรรม	3
2	โครโมโซม ดีเอ็นเอและยีน	3
3	ความผิดปกติทางพันธุกรรม	3
4	ความหลากหลายของพืช สัตว์ในท้องถิ่น	3
5	ความก้าวหน้าและผลของเทคโนโลยีชีวภาพ	3
	ทำแบบทดสอบหลังเรียน	1
	รวมเวลาทั้งหมด	17

ชุดกิจกรรมการเรียนรู้แบบวัฏจักรการเรียนรู้ 7 ขั้น (7E)
เพื่อพัฒนาทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์และจิตวิทยาศาสตร์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

ขั้นตอนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้
ชุดกิจกรรมการเรียนรู้แบบวัฏจักรการเรียนรู้ 7 ขั้น (7E)
เพื่อพัฒนาทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์และจิตวิทยาศาสตร์
สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

ชุดกิจกรรมการเรียนรู้แบบวัฏจักรการเรียนรู้ 7 ขั้น (7E) เพื่อพัฒนาทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์และจิตวิทยาศาสตร์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 แบ่งขั้นตอนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ออกเป็น 7 ขั้นตอน คือ

ขั้นที่ 1 : ขั้นตรวจสอบความรู้เดิม (Elicitation Phase) ในขั้นนี้จะเป็นขั้นที่ครูจะตั้งคำถามเพื่อกระตุ้นให้ผู้เรียนได้แสดงความรู้เดิมออกมา เพื่อครูจะได้รู้ว่า เด็กแต่ละคนมีพื้นฐานความรู้เดิมเท่าไร จะได้วางแผนการสอนได้ถูกต้อง และครูได้รู้ว่า นักเรียนควรจะเรียนเนื้อหาใดก่อนที่จะเรียนในเนื้อหานี้ ๆ

ขั้นที่ 2 : ขั้นสร้างความสนใจ (Engagement Phase) เป็นการนำเข้าสู่บทเรียนหรือเรื่องที่สนใจจากความสงสัย หรืออาจเริ่มจากความสนใจของตัวนักเรียนเองหรือเกิดจากการอภิปรายภายในกลุ่ม เรื่องที่น่าสนใจอาจมาจากเหตุการณ์ที่กำลังเกิดขึ้นอยู่ในช่วงเวลานั้น หรือเป็นเรื่องที่เชื่อมโยงกับความรู้เดิมที่เด็กเพิ่งเรียนรู้มาแล้ว ครูเป็นคนกระตุ้นให้นักเรียนสร้างคำถามกำหนดประเด็นที่จะกระตุ้นโดยการเสนอประเด็นขึ้นก่อน แต่ไม่ควรบังคับให้นักเรียนยอมรับประเด็นหรือคำถามที่ครูกำลังสนใจเป็นเรื่องที่จะใช้ศึกษา

ขั้นที่ 3 : ขั้นสำรวจและค้นหา (Exploration Phase) ในขั้นนี้จะต่อเนื่องจากขั้นสร้างความสนใจ ซึ่งเมื่อนักเรียนทำความเข้าใจในประเด็นหรือคำถามที่สนใจจะศึกษาอย่างถ่องแท้แล้วก็มีการวางแผนกำหนดแนวทางควรสำรวจตรวจสอบ ตั้งสมมุติฐาน กำหนดทางเลือกที่เป็นไปได้ ลงมือปฏิบัติเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูล ข้อเสนอแนะ หรือปรากฏการณ์ต่าง ๆ วิธีการตรวจสอบอาจทำได้หลายวิธี เช่น ทำการทดลอง ทำกิจกรรมภาคสนาม การใช้คอมพิวเตอร์เพื่อช่วยสร้างสถานการณ์จำลอง (Simulation) การศึกษาหาข้อมูลจากเอกสารอ้างอิงจากแหล่งข้อมูลต่าง ๆ เพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูลอย่างเพียงพอที่จะใช้ในขั้นต่อไป

ชุดกิจกรรมการเรียนรู้แบบวัฏจักรการเรียนรู้ 7 ขั้น (7E)

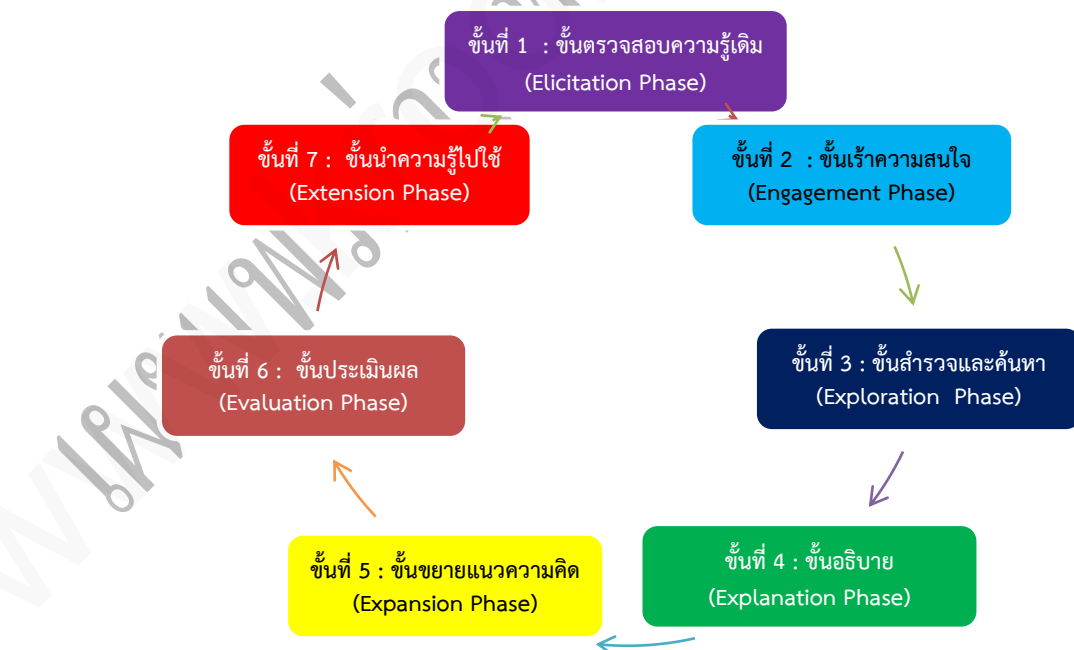
เพื่อพัฒนาทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์และจิตวิทยาศาสตร์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

ขั้นที่ 4 : ขั้นตอนิบาย (Explanation Phase) ในขั้นนี้เมื่อนักเรียนได้ข้อมูลมาอย่างเพียงพอจากการสำรวจตรวจสอบแล้วจึงนำข้อมูล ข้อสนเทศที่ได้มาวิเคราะห์ แปลผล สรุปผล และนำเสนอผลที่ได้ในรูปแบบต่างๆ เช่น บรรยายสรุป สร้างแบบจำลองทางคณิตศาสตร์ หรือรูปวาด สร้างตาราง ฯลฯ การค้นพบในด้านนี้อาจเป็นไปได้หลายทาง เช่น สนับสนุนสมมุติฐานที่ตั้งไว้ ได้แย้งกับสมมุติฐานที่ตั้งไว้ หรือไม่เกี่ยวข้องกับประเด็นที่ได้กำหนดไว้ แต่ผลที่ได้จะอยู่ในรูปใดก็สามารถสร้างความรู้ และช่วยให้เกิดการเรียนรู้ได้

ขั้นที่ 5 : ขั้นขยายแนวความคิด (Expansion Phase) เป็นการนำความรู้ที่สร้างขึ้นไปเชื่อมโยงกับความรู้เดิมหรือแนวคิดที่ได้ค้นคว้าเพิ่มเติม หรือนำแบบจำลองหรือข้อสรุปที่ไปใช้อธิบายสถานการณ์หรือเหตุการณ์อื่นๆ ถ้าใช้อธิบายเรื่องต่างๆ ได้มากก็แสดงว่าข้อจำกัดน้อย ซึ่งก็จะช่วยให้เชื่อมโยงกับเรื่องราวต่างๆ และทำให้เกิดความรู้ลึกกว้างขวางขึ้น

ขั้นที่ 6 : ขั้นประเมินผล (Evaluation Phase) ในขั้นนี้เป็นการประเมินการเรียนรู้ด้วยกระบวนการต่างๆ ว่านักเรียนมีความรู้อะไรบ้าง อย่างไร และมากน้อยเพียงใด จากขั้นนี้จะนำไปสู่การนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในด้านอื่นๆ

ขั้นที่ 7 : ขั้นนำความรู้ไปใช้ (Extension Phase) ในขั้นนี้เป็นที่ครูจะต้องมีการจัดเตรียมโอกาสให้นักเรียนได้นำสิ่งที่ได้เรียนมาไปประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์ในชีวิตประจำวัน ครูจะเป็นผู้กระตุ้นให้นักเรียนสามารถนำความรู้ที่ได้รับไปสร้างเป็นความรู้ที่เรียกว่า “การถ่ายโอนการเรียนรู้”

ข้อควรปฏิบัติในการใช้ชุดกิจกรรมฯ สำหรับครูผู้สอน

ชุดกิจกรรมการเรียนรู้แบบวัฏจักรการเรียนรู้ 7 ขั้น (7E) เพื่อพัฒนาทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์และจิตวิทยาศาสตร์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีจุดประสงค์เพื่อส่งเสริมและพัฒนาการด้านการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์พื้นฐาน เพื่อเป็นการช่วยให้การดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้ฯ เป็นไปด้วยดี บรรลุวัตถุประสงค์และมีประสิทธิภาพ ครูผู้สอนควรดำเนินการ ดังต่อไปนี้

1. ทำการศึกษาและทำความเข้าใจแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ จัดเตรียมสื่อการเรียนรู้ต่างๆ ล่วงหน้า เพื่อช่วยในการดำเนินกิจกรรมการเรียนรู้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น นอกจากนี้ในบางกิจกรรมผู้สอนอาจจำเป็นต้องให้นักเรียนทำงานหรือเตรียมสิ่งของบางอย่างมาล่วงหน้า
2. เตรียมสื่อการเรียนรู้ที่ใช้ประกอบในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้พร้อมเตรียมชุดกิจกรรมการเรียนรู้ฯ ให้เพียงพอกับจำนวนนักเรียน พยายามให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการเรียนรู้ด้วยชุดกิจกรรมฯ ให้มากที่สุด
3. ชี้แจงให้นักเรียนทราบเกี่ยวกับบทบาทของนักเรียน ปฏิบัติตามขั้นตอน อ่านคำสั่งให้ชัดเจน ตั้งใจปฏิบัติตามอย่างเต็มความสามารถ ไม่รบกวนผู้อื่น ไม่ชักชวนเพื่อนเล่น
4. ระหว่างที่นักเรียนปฏิบัติกิจกรรม ครูมีหน้าที่แนะนำนักเรียนเป็นรายบุคคลหรือรายกลุ่มเมื่อนักเรียนเกิดปัญหาอย่างใกล้ชิดไม่ส่งเสียงดังรบกวนนักเรียน เินดูการทำงานของนักเรียน พยายามใช้คำถามช่วยกระตุ้นให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ เกิดความเข้าใจ รับฟังความคิดเห็นของนักเรียนและให้ความสำคัญกับนักเรียนเสมอ อธิบายขั้นตอนการปฏิบัติกิจกรรมและแก้ไขความเข้าใจผิดของนักเรียนให้ถูกต้อง กำกับการทำกิจกรรมของนักเรียนให้ถูกต้องและกำชับให้นักเรียนปฏิบัติกิจกรรมให้เสร็จทันเวลา
5. ช่วยนักเรียนสรุปประเด็นสาระที่เรียนรู้เมื่อนักเรียนทำกิจกรรมสิ้นสุดลง ทำการประเมินผลการเรียนรู้ ของนักเรียน พยายามสอดแทรกคุณธรรม จริยธรรม ทุกครั้งเมื่อมีโอกาส เพื่อให้การเรียนการสอนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และควรคำนึงถึงความสุขและสนุกของนักเรียนเสมอๆ เพื่อให้นักเรียนเป็นคนดี คนเก่งและมีความสุข หลังจากปฏิบัติกิจกรรมเสร็จแล้ว ให้นักเรียนทำแบบทดสอบย่อย และทำความสะอาดห้องเรียนให้สะอาดเก็บของเข้าที่ทุกครั้งให้เรียบร้อย และให้ตัวแทนกลุ่มรวบรวมชุดกิจกรรมการเรียนรู้ฯ ส่งเพื่อตรวจให้คะแนน

ชุดกิจกรรมการเรียนรู้แบบวัฏจักรการเรียนรู้ 7 ขั้น (7E)

เพื่อพัฒนาทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์และจิตวิทยาศาสตร์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ 1

กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์

รหัส ว21101

รายวิชา วิทยาศาสตร์

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 เล่มที่ 1 กระบวนการถ่ายทอดลักษณะทางพันธุกรรม

เวลา 3 ชั่วโมง

๐๐๐๐๐๐๐๐๐๐๐๐

สาระที่ 1 สิ่งมีชีวิตกับกระบวนการดำรงชีวิต

มาตรฐาน ว 1.2 เข้าใจกระบวนการและความสำคัญของการถ่ายทอดลักษณะทางพันธุกรรม วิวัฒนาการของสิ่งมีชีวิต ความหลากหลายทางชีวภาพ การใช้เทคโนโลยีชีวภาพที่มีต่อมนุษย์และสิ่งแวดล้อมมีกระบวนการสืบเสาะหาความรู้และจิตวิทยาศาสตร์ สื่อสารสิ่งที่เรียนรู้และนำความรู้ไปใช้ประโยชน์

ตัวชี้วัดที่ 2 อธิบายความสำคัญของสารพันธุกรรมหรือดีเอ็นเอ และกระบวนการถ่ายทอดลักษณะทางพันธุกรรม

สาระที่ 8 ธรรมชาติของวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

มาตรฐาน ว 8.1 ใช้กระบวนการทางวิทยาศาสตร์และจิตวิทยาศาสตร์ในการสืบเสาะหาความรู้ การแก้ปัญหา รู้ว่าปรากฏการณ์ทางธรรมชาติที่เกิดขึ้นส่วนใหญ่มีรูปแบบที่แน่นอนสามารถอธิบายได้ ภายใต้อุปกรณ์และเครื่องมือที่มีอยู่ในช่วงเวลานั้นๆ เข้าใจว่าวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี สังคมและสิ่งแวดล้อมมีความเกี่ยวข้องสัมพันธ์กัน

ตัวชี้วัดที่ 4 รวบรวมข้อมูล จัดกระทำข้อมูลเชิงปริมาณและคุณภาพ

ตัวชี้วัดที่ 6 สร้างแบบจำลอง หรือรูปแบบที่อธิบายผลหรือแสดงผลของการสำรวจตรวจสอบ

สาระสำคัญ

พันธุกรรม เป็นการถ่ายทอดลักษณะของสิ่งมีชีวิตจากรุ่นหนึ่งไปสู่รุ่นหนึ่ง ที่ควบคุมด้วยยีน จากพ่อและแม่ สามารถถ่ายทอดสู่ลูกผ่านทางเซลล์สืบพันธุ์และการปฏิสนธิประกอบด้วย

1. ลักษณะทางพันธุกรรมที่มีความแปรผันแบบต่อเนื่อง (continuous variation)
2. ลักษณะทางพันธุกรรมที่มีความแปรผันแบบไม่ต่อเนื่อง (discontinuous variation)

ชุดกิจกรรมการเรียนรู้แบบวัฏจักรการเรียนรู้ 7 ขั้น (7E)

เพื่อพัฒนาทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์และจิตวิทยาศาสตร์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. อธิบายและบอกลักษณะที่ถ่ายทอดทางพันธุกรรมได้
2. บอกความแปรผันแบบไม่ต่อเนื่องและแบบต่อเนื่องได้
3. อธิบายกระบวนการถ่ายทอดลักษณะทางพันธุกรรมได้

สาระการเรียนรู้แกนกลาง

- เซลล์หรือสิ่งมีชีวิต มีสารพันธุกรรมหรือดีเอ็นเอ ที่ควบคุมลักษณะของการแสดงออก
- ลักษณะทางพันธุกรรมที่ควบคุมด้วยยีนจากพ่อและแม่สามารถถ่ายทอดสู่ลูกผ่านทางเซลล์สืบพันธุ์และการปฏิสนธิ

กิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้แบบวัฏจักรการเรียนรู้ 7 ขั้น (7E)

ชั่วโมงที่ 1

ขั้นที่ 1 : ขั้นตรวจสอบความรู้เดิม (Elicitation Phase) ใช้เวลาประมาณ 5 นาที

1. ครูตั้งคำถามเพื่อกระตุ้นให้ผู้เรียนได้แสดงความรู้เดิมออกมา โดยใช้คำถาม ดังนี้

คำถามที่ 1 นักเรียนรู้จักคำว่า พันธุกรรม หรือไม่ หมายถึงอะไร

คำถามที่ 2 ลักษณะทางพันธุกรรมสามารถถ่ายทอดไปสู่ลูกหลานได้หรือไม่

คำถามที่ 3 การมีลักยิ้ม จมูกโด่งเพราะการทำศัลยกรรม ตาชั้นเดียว อะไรบ้างที่เป็นการ

ถ่ายทอดทางพันธุกรรม

(แนวทางการตอบคำถามข้อ 1. พันธุกรรม หมายถึง การส่งทอดข้อมูลข่าวสารของเซลล์จากรุ่นหนึ่งไปอีกรุ่นหนึ่ง โดยผ่าน โครโมโซม สิ่งมีชีวิตชนิดต่างๆ มีจำนวน โครโมโซมบรรจุอยู่ในเซลล์เป็นจำนวนเฉพาะไม่เหมือนกัน ข้อ 2. ลักษณะพันธุกรรมสามารถถ่ายทอดไปสู่รุ่นลูกและรุ่นหลานได้ 3. การมีลักยิ้มและตาชั้นเดียว เป็นการถ่ายทอดทางพันธุกรรมเพราะเป็นมาแต่กำเนิดแต่การมีจมูกโด่งเพราะการทำศัลยกรรมไม่ถือว่าเป็นการถ่ายทอดทางพันธุกรรม)

ขั้นที่ 2 : ขั้นสร้างความสนใจ (Engagement Phase) (ใช้เวลาประมาณ 10 นาที)

2. ให้นักเรียนศึกษาภาพที่แสดงลักษณะที่ถ่ายทอดทางพันธุกรรม จากภาพประกอบ การศึกษา เช่น คนมีลักยิ้ม ตาชั้นเดียว คนผมหยิก ผมตรง คนมีติ่งหู การห่อลิ้นได้ เป็นต้น และอภิปรายร่วมกับครูพร้อมทั้งตอบคำถามที่ครูถามจากบัตรคำถามว่า

คำถามที่ 4 ทำไมคนเราบางคนจึงมีลักยิ้มแล้วบางคนทำไมไม่มี

คำถามที่ 5 ลักษณะใดเป็นลักษณะที่พบเพียงบางรุ่นเท่านั้น

ชุดกิจกรรมการเรียนรู้แบบวัฏจักรการเรียนรู้ 7 ขั้น (7E)

เพื่อพัฒนาทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์และจิตวิทยาศาสตร์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

(แนวการตอบคำถามข้อ 4. เพราะได้รับการถ่ายทอดลักษณะทางพันธุกรรมแตกต่างกัน 5. ลักษณะห่อ
ลิ้นไม่ได้จะปรากฏในบางรุ่นเท่านั้น)

3. ครูให้นักเรียนลองตั้งสมมติฐานเกี่ยวกับตนเองว่านักเรียนมีลักษณะทางพันธุกรรมเป็น
แบบใดบ้างเป็นลักษณะของการแปรผันแบบต่อเนื่องหรือแปรผันแบบไม่ต่อเนื่องและนักเรียนมี
ลักษณะใดที่ได้รับการถ่ายทอดลักษณะทางพันธุกรรมมาจากพ่อและแม่มาบ้าง

4. ครูแจ้งจุดประสงค์การเรียนรู้ให้นักเรียนทราบ แจ้งวิธีการเรียนรู้ตามขั้นตอนการปฏิบัติ
กิจกรรม การทำหน้าที่ตามบทบาทสมาชิกภายในกลุ่ม รวมถึงการใช้เวลาและข้อตกลงอื่นๆ ให้
เข้าใจตรงกันก่อนทำการศึกษาค้นคว้าด้วยชุดกิจกรรม พร้อมทั้งให้นักเรียนตรวจสอบชุดกิจกรรมของ
นักเรียนว่าถูกต้องและครบถ้วนสมบูรณ์หรือไม่ หากไม่ถูกต้องหรือมีปัญหาใดๆ ให้แจ้งครูทันที
เพื่อปรับเปลี่ยนให้ถูกต้อง

5. ครูให้นักเรียนแบ่งกลุ่มออกเป็น 6 กลุ่มๆ ละ 6 คน โดยครูคัดนักเรียนเพื่อแยกออกเป็น
3 กลุ่ม คือ กลุ่มเก่ง กลุ่มปานกลาง และกลุ่มอ่อน เพื่อทำการกระตุ้น จากนั้นให้นักเรียนในแต่ละ
กลุ่มจับบัตรภาพที่ครูเตรียมไว้ เมื่อได้กลุ่มแล้วให้นักเรียนตั้งชื่อกลุ่มของนักเรียน

ขั้นที่ 3 : ขั้นสำรวจและค้นหา (Exploration Phase) (ใช้เวลาประมาณ 40 นาที)

6. ครูให้นักเรียนแต่ละคนศึกษาบัตรความรู้ เรื่อง ลักษณะการถ่ายทอดทางพันธุกรรม

7. ครูให้นักเรียนแต่ละกลุ่มไปสำรวจและบันทึกลักษณะทางพันธุกรรมของนักเรียนใน
ชั้นเรียนในลักษณะของการแปรผันแบบไม่ต่อเนื่อง อาทิ ลึกยิ้ม หน้าตา การห่อลิ้น ดั้งหู แล้วบันทึก
ข้อมูลลงในบัตรกิจกรรมที่ 1 แล้วนำมาหาคำร้อยละ เขียนกราฟ และสรุปผลการสำรวจ

8. ครูให้นักเรียนแต่ละกลุ่มไปสำรวจและบันทึกลักษณะทางพันธุกรรมของนักเรียน
ในชั้นเรียนในลักษณะของการแปรผันแบบต่อเนื่อง อาทิ น้ำหนัก ส่วนสูง แล้วบันทึกข้อมูลลงในบัตร
กิจกรรมที่ 2 แล้วนำมาหาคำร้อยละ เขียนกราฟ และสรุปผลการสำรวจ

9. ครูและนักเรียนอภิปรายร่วมกันพร้อมทั้งตอบคำถามที่ครูถามจากบัตรคำถามว่า
คำถามที่ 6 ถ้าแม่ของนักเรียนมีแผลเป็นที่แขนซ้าย แล้วนักเรียนก็มีแผลเป็นที่แขนซ้าย
เหมือนกัน นักเรียนคิดว่าแผลเป็น เป็นการถ่ายทอดลักษณะทางพันธุกรรมหรือไม่

คำถามที่ 7 ความสูง เป็นการถ่ายทอดลักษณะที่มีความแปรผันอย่างไร เพราะอะไร
(แนวการตอบคำถามข้อ 5. ไม่เป็น เพราะแผลเป็นเกิดจากสภาพแวดล้อมหรือการกระทำที่เกิดขึ้น
ภายหลัง 6. ความสูงเป็นลักษณะที่มีความแปรผันแบบต่อเนื่อง เพราะไม่สามารถแยกความแตกต่างได้อย่าง
ชัดเจน)

ชุดกิจกรรมการเรียนรู้แบบวัฏจักรการเรียนรู้ 7 ขั้น (7E)

เพื่อพัฒนาทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์และจิตวิทยาศาสตร์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

10. ครูให้นักเรียนแต่ละคนไปสำรวจและบันทึกลักษณะทางพันธุกรรมของนักเรียนในชั้นเรียนในลักษณะของการแปรผันแบบต่อเนื่อง อาทิ น้ำหนัก ส่วนสูง แล้วบันทึกข้อมูลลงในบัตรกิจกรรมที่ 3 แล้วนำมาหาค่าร้อยละ เขียนกราฟ และสรุปผลการสำรวจ (บัตรกิจกรรมที่ 3 ให้นักเรียนไปศึกษาด้วยตนเองที่บ้าน)

ชั่วโมงที่ 2

ขั้นที่ 4 : ขั้นอธิบาย (Explanation Phase) (ใช้เวลาประมาณ 60 นาที)

ครูให้นักเรียนเข้ากลุ่มเดิมดำเนินการประชุมและอภิปรายร่วมกันเกี่ยวกับความรู้ ข้อมูล ข้อสังเกตที่ได้ทั้งหมดจากการเรียนรู้ในชั่วโมงที่แล้ว เช่น ผลการสำรวจลักษณะของการแปรผันแบบต่อเนื่องและแบบไม่ต่อเนื่อง คำตอบที่ได้จากการตอบคำถามในบัตรคำถาม ให้แต่ละกลุ่มร่วมกันสรุปเป็นองค์ความรู้ต่างๆ เข้าด้วยกันซึ่งข้อมูลที่ได้อาจจะสนับสนุนสมมุติฐานที่ตั้งไว้ หรือได้แย้งกับสมมุติฐานที่ตั้งไว้ (ใช้เวลาในการประชุมและนำเสนอกลุ่มละไม่เกิน 10 นาที) ครูและนักเรียนร่วมกันตั้งคำถามถามผู้นำเสนอ ครูช่วยเสริมหากนักเรียนตอบคำถามไม่ได้

ชั่วโมงที่ 3

ขั้นที่ 5 : ขั้นขยายแนวความคิด (Expansion Phase) (ใช้เวลาประมาณ 30 นาที)

1. ครูให้นักเรียนแต่ละกลุ่มทำบัตรกิจกรรมที่ 4 โดยให้นักเรียนนำบัตรคำที่ได้มาเขียนผังแสดงความสัมพันธ์กัน ใช้เวลาในการศึกษา 5 นาที
2. ครูสุ่มถามนักเรียนทีละคนเกี่ยวกับความรู้ที่ได้รับ เรื่องการถ่ายทอดลักษณะทางพันธุกรรม โดยอาจนำบัตรคำถามมาถามซ้ำหรือถามเกี่ยวกับผลการสำรวจ ข้อมูล และข้อสังเกตที่ได้ค้นพบ
3. ให้นักเรียนทำบัตรกิจกรรมที่ 5 โดยให้นักเรียนนำความรู้ที่ได้รับทั้งหมดมาจัดทำเป็นผังมโนทัศน์ เรื่อง ลักษณะการถ่ายทอดทางพันธุกรรม
4. ให้นักเรียนเขียนคำถามที่ได้จากการตอบคำถามในบัตรคำถามลงในแบบบันทึกการเรียนรู้

ขั้นที่ 6 : ขั้นประเมินผล (Evaluation Phase) (ใช้เวลาประมาณ 20 นาที)

5. ครูสังเกตพฤติกรรมการทำงานของนักเรียน การทำงานร่วมกันของกลุ่ม ทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ และจิตวิทยาศาสตร์ และประเมินผลรวมทั้งหมด โดยครูเดินตรวจผลการสำรวจของแต่ละกลุ่มและให้คะแนน

ชุดกิจกรรมการเรียนรู้แบบวัฏจักรการเรียนรู้ 7 ขั้น (7E)

เพื่อพัฒนาทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์และจิตวิทยาศาสตร์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

6. ให้เลขานุการกลุ่มของแต่ละกลุ่มรวบรวมชิ้นงานของเพื่อนในกลุ่มไปแลกเปลี่ยนกัน ตรวจสอบกับเพื่อนกลุ่มอื่น และให้นักเรียนประเมินพฤติกรรมการทำงานของเพื่อนนักเรียน การทำงานร่วมกันของกลุ่ม ทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ และจิตวิทยาศาสตร์นำผลการประเมินส่งครู

7. ให้นักเรียนทำแบบทดสอบย่อยประจำหน่วย ใช้เวลาในการทำแบบทดสอบ 10 นาที เพื่อตรวจสอบองค์ความรู้ที่ได้รับ ครูคอยดูแลการสอบอย่าให้นักเรียนทำการทุจริตในการสอบ ห้ามนักเรียนสอบถามหรือพูดคุยใดๆ กับเพื่อน หากมีข้อสงสัยให้ถามครูเท่านั้น โดยนักเรียนจะต้องมีความซื่อสัตย์ต่อตนเอง

ขั้นที่ 7 : ขั้นนำความรู้ไปใช้ (Extension Phase) (ใช้เวลาประมาณ 10 นาที)

8. ครูให้นักเรียนนำสิ่งที่ได้เรียนรู้ไปประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์ในชีวิตประจำวัน และรู้จักนำความรู้ที่ได้รับไปสร้างเป็นความรู้ให้กับผู้อื่นโดยการนำผลการสำรวจความรู้ที่ได้รับจากการเรียนรู้ การศึกษาค้นคว้า การตอบคำถามจากบัตรคำถามไปเขียนสรุปเป็นแผ่นพับหรือแผ่นปลิวแจกนักเรียนห้องอื่นหรือระดับชั้นอื่นๆ เพื่อเป็นการถ่วงโอนการเรียนรู้

สื่อ / แหล่งการเรียนรู้

1. สื่อการเรียนรู้

1.1 บัตรความรู้

1.2 บัตรกิจกรรมที่ 1-5

1.3 บัตรคำถาม

1.4 ภาพประกอบการศึกษา

1.5 หนังสือเรียนสาระการเรียนรู้พื้นฐานวิทยาศาสตร์ ม.3

1.6 ชุดกิจกรรมการเรียนรู้แบบวัฏจักรการเรียนรู้ 7 ขั้น (7E) เพื่อพัฒนาทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์และจิตวิทยาศาสตร์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ชุดที่ 1 เรื่องกระบวนการถ่ายทอดลักษณะทางพันธุกรรม

2. แหล่งการเรียนรู้

2.1 ห้องสมุด

2.2 ข้อมูลที่สืบค้นได้จากอินเทอร์เน็ต

ชุดกิจกรรมการเรียนรู้แบบวัฏจักรการเรียนรู้ 7 ขั้น (7E)

เพื่อพัฒนาทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์และจิตวิทยาศาสตร์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

การวัดและการประเมินผล

การประเมินระหว่างการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

1. การบอกลักษณะที่ถ่ายทอดทางพันธุกรรม
2. การบอกความแปรผันแบบไม่ต่อเนื่องและแบบต่อเนื่อง
3. การอธิบายและบอกลักษณะที่ถ่ายทอดทางพันธุกรรม

การประเมินหลังเรียน

- ทำแบบทดสอบย่อยประจำชุด

วิธีการ	เครื่องมือ	เกณฑ์	เอกสารอ้างอิง
ทำบัตรกิจกรรมที่ 1 – 5	บัตรกิจกรรมที่ 1 – 5	ร้อยละ 80 ผ่านเกณฑ์	เอกสารหมายเลข 1 – 5
ตอบคำถาม	บัตรคำถาม/แบบบันทึก	ร้อยละ 80 ผ่านเกณฑ์	เอกสารหมายเลข 6
การเข้าร่วมกิจกรรม	แบบสังเกต	ร้อยละ 80 ผ่านเกณฑ์	เอกสารหมายเลข 7
ทำแบบทดสอบย่อย	แบบทดสอบย่อย	ร้อยละ 80 ผ่านเกณฑ์	เอกสารหมายเลข 8

ชุดกิจกรรมการเรียนรู้แบบวัฏจักรการเรียนรู้ 7 ขั้น (7E)

เพื่อพัฒนาทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์และจิตวิทยาศาสตร์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

บันทึกผลหลังการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

.....

.....

.....

ปัญหาและอุปสรรคในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

.....

.....

.....

ข้อเสนอแนะและแนวทางแก้ไข

.....

.....

.....

ลงชื่อ.....ผู้สอน

(นางเพื่อนจิต สิงห์แผ่น)

ชุดกิจกรรมการเรียนรู้แบบวัฏจักรการเรียนรู้ 7 ขั้น (7E)

เพื่อพัฒนาทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์และจิตวิทยาศาสตร์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

ภาคผนวก

บัตรคำถาม

1. นักเรียนรู้จักคำว่า พันธุกรรม หรือไม่ หมายถึงอะไร
2. ลักษณะทางพันธุกรรมสามารถถ่ายทอดไปสู่ลูกหลานได้หรือไม่
3. การมีลักยิ้ม จมูกโด่งเพราะการทำศัลยกรรม ตาชั้นเดียว อะไรบ้างที่เป็นการถ่ายทอดทางพันธุกรรม
4. ทำไมคนเราบางคนจึงมีลักยิ้มแล้วบางคนทำไมไม่มี
5. ลักษณะใดเป็นลักษณะที่พบเพียงบางรุ่นเท่านั้น
6. ถ้าแม่ของนักเรียนมีแผลเป็นที่แขนซ้าย แล้วนักเรียนก็มีแผลเป็นที่แขนซ้ายเหมือนกัน นักเรียนคิดว่าแผลเป็น เป็นการถ่ายทอดลักษณะทางพันธุกรรมหรือไม่
7. ความสูง เป็นการถ่ายทอดลักษณะที่มีความแปรผันอย่างไร เพราะอะไร

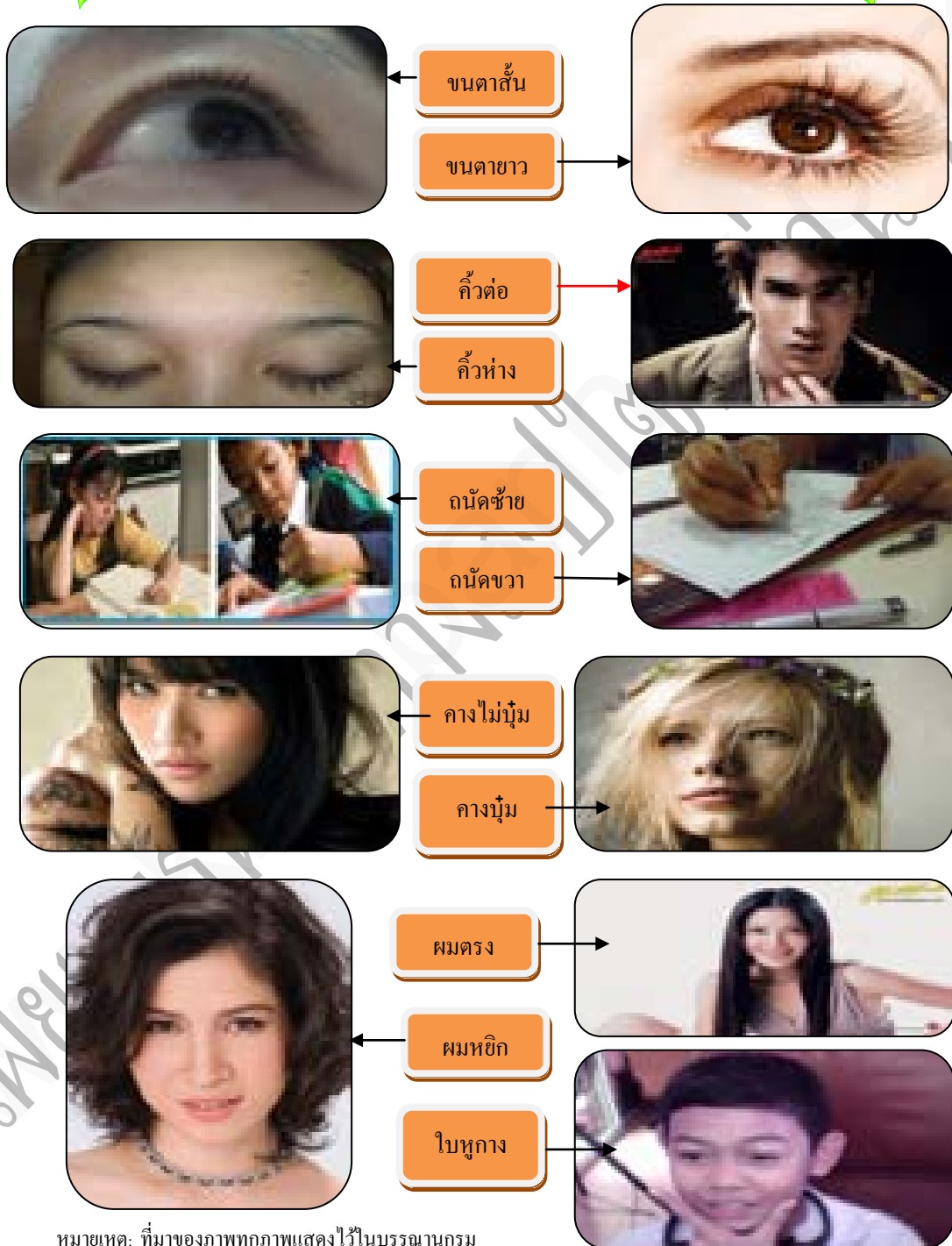
ภาพประกอบการศึกษา

หมายเหตุ: ที่มาของภาพทุกภาพแสดงไว้ในบรรณานุกรม

ชุดกิจกรรมการเรียนรู้แบบวัฏจักรการเรียนรู้ 7 ขั้น (7E)
เพื่อพัฒนาทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์และจิตวิทยาศาสตร์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

ภาพประกอบการศึกษา (ต่อ)

หมายเหตุ: ที่มาของภาพทุกภาพแสดงไว้ในบรรณานุกรม

ชุดกิจกรรมการเรียนรู้แบบวัฏจักรการเรียนรู้ 7 ขั้น (7E)

เพื่อพัฒนาทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์และจิตวิทยาศาสตร์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

บัตรความรู้

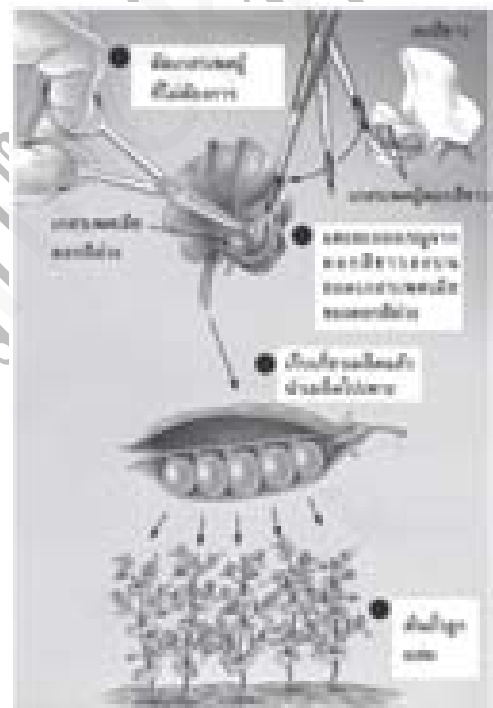
เกรเกอร์ เมนเดล ได้ผสมพันธุ์ถั่วลันเตาเพื่อศึกษาการถ่ายทอดลักษณะทางพันธุกรรม โดยนำมาจากพ่อพันธุ์และแม่พันธุ์แท้ทั้งคู่ โดยนำต้นถั่วแต่ละสายพันธุ์มาปลูกและผสมกันภายในดอกเดียวกัน เมื่อต้นถั่วออกฝักนำเมล็ดแก่ไปปลูกรอจนโต คัดเลือกต้นที่มีเหมือนพ่อแม่มาผสมกันจนได้ต้นถั่วพันธุ์แท้ที่มีลักษณะเหมือนต้นพ่อแม่ทุกประการ

ตารางแสดงผลการทดลองของเมนเดล

ลักษณะของพ่อแม่ ที่ใช้ผสมพันธุ์	ลักษณะที่ปรากฏ	
	ลูกรุ่นที่ 1	ลูกรุ่นที่ 2
ม.กลม + ม.ขรุขระ	ม.กลมทุกต้น	ม.กลม 5,474 ม. ม.ขรุขระ 1,850 ม.
ม.เหลือง + ม.เขียว	ม.เหลืองทุกต้น	ม.เหลือง 6,022 ต้น ม.เขียว 2,001 ต้น
ฝักอวบ + ฝักแฟบ	ฝักอวบทุกต้น	ฝักอวบ 882 ต้น ฝักแฟบ 229 ต้น
ฝักเขียว + ฝักเหลือง	ฝักเขียวทุกต้น	ฝักเขียว 428 ต้น ฝักเหลือง 152 ต้น
ดอกเกิดที่ลำต้น + ดอก เกิดที่ยอด	ดอกเกิดที่ลำต้น	ดอกเกิดที่ลำต้น 651 ต้น ดอกเกิดที่ยอด 224 ต้น
ดอกสีม่วง + ดอกสีขาว	ดอกสีม่วงทุกต้น	ดอกสีม่วง 705 ต้น ดอกสีขาว 224 ต้น
ต้นสูง + ต้นเตี้ย	ต้นสูงทุกต้น	ต้นสูง 787 ต้น ต้นเตี้ย 277 ต้น

หมายเหตุ : ม. หมายถึง เมล็ด + หมายถึง ผสมพันธุ์

เมนเดลได้ผสมพันธุ์ระหว่างต้นถั่วพันธุ์แท้ที่มีลักษณะแตกต่างกัน 1 ลักษณะ เช่น ผสมต้นถั่วพันธุ์ดอกสีม่วงกับพันธุ์ดอกสีขาว ดังรูป

เมนเดล เรียกลักษณะที่ปรากฏในรุ่นลูกที่ 1 เมล็ดกลมและลักษณะต้นสูงว่า **ลักษณะเด่น (dominant)** ส่วนลักษณะที่ไม่ปรากฏในรุ่นที่ 1 แต่กลับมาปรากฏในรุ่นที่ 2 ว่า **ลักษณะด้อย (recessive)** เช่น เมล็ดขรุขระ และลักษณะต้นเตี้ย เป็นต้น

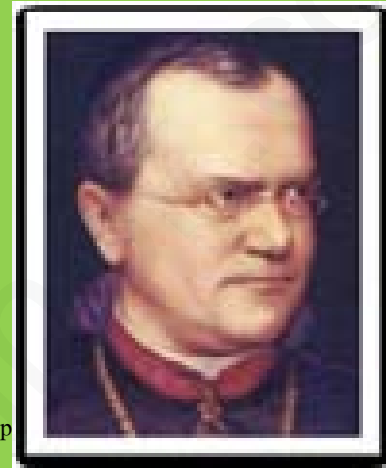
เมนเดลสังเกตเห็นว่า ลักษณะด้อยไม่ปรากฏในรุ่นที่ 1 แต่ปรากฏในรุ่นที่ 2 อัตราส่วนระหว่างลักษณะเด่นกับลักษณะด้อยประมาณ 3 : 1 ในสิ่งมีชีวิตมีหน่วยควบคุมลักษณะแต่ละลักษณะที่สามารถถ่ายทอดจากพ่อแม่ไปยังรุ่นลูกได้ โดยมีหน่วยที่ควบคุมลักษณะเรียกว่า ยีน

ที่มา : <http://www.maceducation.com/e-knowledge/2432210100/01.htm>

บัตรความรู้ (ต่อ)

พันธุกรรม (Heredity) หมายถึง สิ่งที่เป็นลักษณะต่างๆ ของสิ่งมีชีวิตที่ได้รับการถ่ายทอดมาจากสิ่งมีชีวิตรุ่นก่อนหน้า สามารถถ่ายทอดส่งต่อจากรุ่นหนึ่งไปสู่อีกรุ่นหนึ่ง (รุ่นลูกรุ่นหลาน) ได้ เช่น คนรุ่นพ่อแม่สามารถถ่ายทอดลักษณะต่างๆ ลงไปยังรุ่นลูกรุ่นหลานของตนได้ โดยลักษณะที่ถูกถ่ายทอดแบ่งเป็นประเภทหลักๆ ได้ 2 ลักษณะ คือ ลักษณะเชิงคุณภาพ และ ลักษณะเชิงปริมาณ โดยได้มีการเริ่มต้นทำการศึกษารื่องของพันธุกรรม ในช่วงกลางของศตวรรษที่ 18 โดย เกรเกอร์ เมนเดล (Gregor Mendel) ซึ่งเป็นผู้ที่ได้ค้นพบและได้อธิบายหลักของการถ่ายทอดลักษณะทางพันธุกรรม ซึ่งอาจสามารถเรียกอีกอย่างหนึ่งได้ว่า **กรรมพันธุ์**

ที่มา : <http://www.thaibiotech.info/who-is-gregor-mendel.php>

พันธุกรรม เป็นสิ่งที่ทำให้คนเรามีลักษณะต่างๆ ที่แตกต่างกันไปมากมาย โดยมีหน่วยควบคุมที่คอยควบคุมลักษณะต่างๆ เหล่านี้ ที่เรียกว่า ยีน (Gene) โดยยีนนี้จะมียูเป็นจำนวนมากภายในเซลล์แทบทุกเซลล์ ซึ่งยีนแต่ละยีนก็จะมีหน้าที่คอยควบคุมลักษณะทางพันธุกรรม ลักษณะหนึ่งๆ ไป โดยจะมีทั้งยีนที่ควบคุมลักษณะเด่น และยีนที่ควบคุมลักษณะด้อย ลักษณะที่ถ่ายทอดทางพันธุกรรม ได้แก่ ลักษณะทางกาย เช่น ชนิดของกลุ่มเลือด สีผม สีผิว สีขนตา ความสูง เป็นต้น ส่วนลักษณะทางจิตใจและเชาว์ปัญญา ได้แก่ ความสามารถทางสติปัญญา ตลอดจนมีการถ่ายทอดลักษณะของความผิดปกติด้วย ได้แก่ โรคและความบกพร่องต่าง ๆ ที่ส่งผลต่อร่างกาย จิตใจ และสติปัญญาของวัยรุ่น เช่น ภาวะเฉื่อยแฉะ ตาบอดสี โรคลมบ้าหมู เป็นต้น แต่ส่วนหนึ่งที่ทำให้ลักษณะเราแตกต่างออกไปนอกเหนือพันธุกรรม คือ สิ่งแวดล้อม หรือ สภาพแวดล้อม เช่น ความอ้วนอาจเกิดจากสภาพแวดล้อมมากกว่าพันธุกรรม

บัตรความรู้ (ต่อ)

ลักษณะที่ถ่ายทอดทางพันธุกรรม

กรรมพันธุ์สามารถถ่ายทอดไปสู่รุ่นต่อไปได้โดยผ่านทางเซลล์สืบพันธุ์ของพ่อและแม่ เมื่อเซลล์สืบพันธุ์ของพ่อ (อสุจิ) ผสมกับเซลล์สืบพันธุ์ของแม่ (ไข่) ลักษณะต่างๆของพ่อกับแม่จะถูกถ่ายทอดไปสู่ลูก

ตัวอย่างลักษณะที่ถ่ายทอดทางพันธุกรรม (ให้นักเรียนดูภาพประกอบการศึกษาจากบัตรภาพ)

ถนัดมือขวา	ถนัดมือซ้าย
คิ้วห่าง	คิ้วต่อ
ขนตาขาว	ขนตาสั้น
มีติ่งหู	ไม่มีติ่งหู
มีลักยิ้ม	ไม่มีลักยิ้ม
ผมหยิก	ผมตรง
คางบวม	คางไม่บวม
ห่อลิ้นได้	ห่อลิ้นไม่ได้
ใบหูกาง	ใบหูแนบศีรษะ
เชิงผมที่หน้าผากแหลม	เชิงผมที่หน้าผากไม่แหลม
หนังตาชั้นเดียว	หนังตาสองชั้น
ขวัญเวียนขวา	ขวัญเวียนซ้าย
กระดูกโคนนิ้วหัวแม่มือกระดูกไปมาได้	กระดูกโคนนิ้วหัวแม่มือกระดูกไปมาไม่ได้

ชุดกิจกรรมการเรียนรู้แบบวัฏจักรการเรียนรู้ 7 ขั้น (7E)
เพื่อพัฒนาทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์และจิตวิทยาศาสตร์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

บัตรความรู้ (ต่อ)

ความแปรผันทางพันธุกรรม

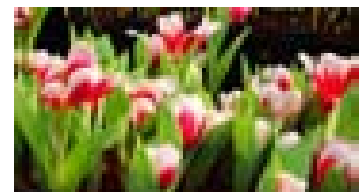
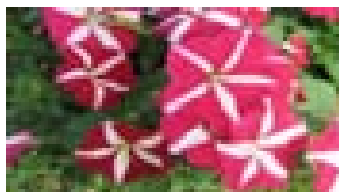
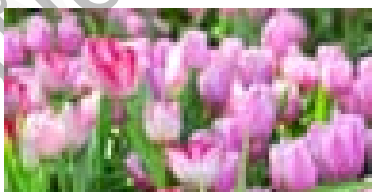
มนุษย์เรามีลักษณะหลายอย่างที่เหมือนกัน และแต่ละกันก็มีความแตกต่างกัน แม้แต่ฝาแฝดที่เป็นแฝดร่วมไข่ ถึงแม้ว่าจะมีหน้าตาใกล้เคียงกันมากที่สุด ก็ยังมีลักษณะที่แตกต่างกัน ซึ่งความแตกต่างนี้เรียกว่า ความแปรผันทางพันธุกรรม จำแนกได้ 2 ประเภท คือ

1. ลักษณะทางพันธุกรรมที่มีความแปรผันแบบต่อเนื่อง (continuous variation) หมายถึง ลักษณะทางพันธุกรรมที่ถูกควบคุมโดยยีนหลายคู่ ลักษณะมีการกระจายตัวแบบต่อเนื่อง ไม่สามารถจัดเป็นหมวดหมู่ และลักษณะที่ปรากฏมีอิทธิพลของสิ่งแวดล้อมเข้ามาเกี่ยวข้องด้วย ตัวอย่างเช่น ความสูง น้ำหนัก สีผิว

2. ลักษณะทางพันธุกรรมที่มีความแปรผันแบบไม่ต่อเนื่อง (discontinuous variation) หมายถึง ลักษณะทางพันธุกรรมที่ถูกควบคุมโดยยีน 1 คู่ ลักษณะมีการกระจายตัวแบบไม่ต่อเนื่อง สามารถจัดเป็นหมวดหมู่ได้ อย่างชัดเจน ตัวอย่างเช่น ดั้งหู ลักษณะของหนังตา การห่อลิ้น การมีลักยิ้ม การถนัดมือซ้ายและมือขวา การกระดกนิ้วหัวแม่มือ การเวียนของขั้วอุบนสิริษะ หมู่เลือด ABO ของคน

สิ่งแวดล้อมและการแปรผัน

สิ่งแวดล้อมหลายอย่างมีผลต่อการแสดงออกของลักษณะทางพันธุกรรม ได้แก่ พืชบางชนิด เช่น หญ้าเขียว (heather) เจริญได้ดีในดินที่เป็นกรด ถ้านำไปปลูกในสภาพดินที่ไม่ถูกต้องจะไม่เจริญเท่าที่ควร และดอกไม้เมืองหนาว เป็นต้น

หมายเหตุ: ที่มาของภาพทุกภาพแสดงไว้ในบรรณานุกรม

ชุดกิจกรรมการเรียนรู้แบบวัฏจักรการเรียนรู้ 7 ขั้น (7E)

เพื่อพัฒนาทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์และจิตวิทยาศาสตร์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

บัตรกิจกรรมที่ 1

คำสั่ง : ให้นักเรียนสำรวจลักษณะทางพันธุกรรมของนักเรียนในชั้นเรียน ตามหัวข้อที่กำหนดให้
แล้วบันทึกผล โดยทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่มีลักษณะที่ตรงกับเพื่อนนักเรียนในชั้นเรียน

จุดประสงค์

1. สำรวจและบันทึกลักษณะทางพันธุกรรมที่มีความแปรผันไม่ต่อเนื่อง
2. เขียนและอธิบายกราฟจากข้อมูลที่ได้จากการสำรวจลักษณะทางพันธุกรรมที่มีความแปรผันไม่ต่อเนื่อง

	ลักษณะพันธุกรรม		ลักษณะ		การห่อลิ้น		ติ่งหู		เส้นผม	
	มี	ไม่มี	ชั้นเดียว	สองชั้น	ได้	ไม่ได้	มี	ไม่มี	หยิก	ตรง
ชื่อ										
1.										
2.										
..										
36.										
รวม										

ผลการสำรวจพบว่า

1. นักเรียนที่มีลักษณะมีลักษณะ .....คน คิดเป็น..... %
2. นักเรียนที่ไม่มีลักษณะมีลักษณะ .....คน คิดเป็น..... %
3. นักเรียนที่มีลักษณะชั้นเดียวมีลักษณะ .....คน คิดเป็น..... %
4. นักเรียนที่มีลักษณะสองชั้นมีลักษณะ .....คน คิดเป็น..... %
5. นักเรียนที่ห่อลิ้นได้มีลักษณะ .....คน คิดเป็น..... %
6. นักเรียนที่ห่อลิ้นไม่ได้มีลักษณะ .....คน คิดเป็น..... %
7. นักเรียนที่มีติ่งหูมีลักษณะ .....คน คิดเป็น..... %
8. นักเรียนที่ไม่มีติ่งหูมีลักษณะ .....คน คิดเป็น..... %
9. นักเรียนที่มีเส้นผมตรงมีลักษณะ .....คน คิดเป็น..... %
10. นักเรียนที่มีเส้นผมหยิกมีลักษณะ .....คน คิดเป็น..... %

ชุดกิจกรรมการเรียนรู้แบบวัฏจักรการเรียนรู้ 7 ขั้น (7E)
เพื่อพัฒนาทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์และจิตวิทยาศาสตร์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

นำข้อมูลมาเขียนกราฟ

ชุดกิจกรรมการเรียนรู้แบบวัฏจักรการเรียนรู้ 7 ขั้น (7E)
เพื่อพัฒนาทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์และจิตวิทยาศาสตร์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

สรุปผลการสำรวจ

.....

.....

.....

.....

.....

.....

กลุ่มที่ ..... ชื่อกลุ่ม .....

- สมาชิกภายในกลุ่ม 1. ....
2. ....
3. ....
4. ....
5. ....
6. ....

ชุดกิจกรรมการเรียนรู้แบบวัฏจักรการเรียนรู้ 7 ขั้น (7E)

เพื่อพัฒนาทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์และจิตวิทยาศาสตร์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

บัตรกิจกรรมที่ 2

คำสั่ง : ให้นักเรียนสำรวจลักษณะทางพันธุกรรมของนักเรียนในชั้นเรียน ตามหัวข้อที่กำหนดให้
แล้วบันทึกผล โดยทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่มีลักษณะที่ตรงกับเพื่อนนักเรียนในชั้นเรียน
จุดประสงค์

1. สำรวจและบันทึกลักษณะทางพันธุกรรมที่มีความแปรผันต่อเนื่อง
2. เขียนและอธิบายกราฟจากข้อมูลที่ได้จากการสำรวจลักษณะทางพันธุกรรมที่มีความแปรผันต่อเนื่อง

ลักษณะพันธุกรรม	ส่วนสูง					น้ำหนัก				
	130 – 140	141 – 150	151 – 160	161 – 170	171 – 180	30 – 50	51 – 70	71 – 90	91 – 110	111 – 130
ชื่อ										
1.										
2.										
..										
..										
36.										
รวม										

ผลการสำรวจส่วนสูงพบว่า

ช่วงความสูง (เซนติเมตร)	จำนวนนักเรียน (คน)
130 – 140	
141 – 150	
151 – 160	
161 – 170	
171 – 180	

ชุดกิจกรรมการเรียนรู้แบบวัฏจักรการเรียนรู้ 7 ขั้น (7E)
เพื่อพัฒนาทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์และจิตวิทยาศาสตร์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

ผลการสำรวจน้ำหนักพบว่า

ช่วงน้ำหนัก (กิโลกรัม)	จำนวนนักเรียน (คน)
30 – 50	
51 – 70	
71 – 90	
91 – 110	
111 – 130	

ข้อมูลส่วนสูงคิดเป็นร้อยละ

1. นักเรียนที่มีส่วนสูงระหว่าง 130 – 140 เซนติเมตร มีจำนวน .....คน คิดเป็น..... %
2. นักเรียนที่มีส่วนสูงระหว่าง 141 – 150 เซนติเมตร มีจำนวน .....คน คิดเป็น..... %
3. นักเรียนที่มีส่วนสูงระหว่าง 151 – 160 เซนติเมตร มีจำนวน .....คน คิดเป็น..... %
4. นักเรียนที่มีส่วนสูงระหว่าง 161 – 170 เซนติเมตร มีจำนวน .....คน คิดเป็น..... %
5. นักเรียนที่มีส่วนสูงระหว่าง 171 – 180 เซนติเมตร มีจำนวน .....คน คิดเป็น..... %

ข้อมูลน้ำหนักคิดเป็นร้อยละ

1. นักเรียนที่มีน้ำหนักระหว่าง 30 – 50 เซนติเมตร มีจำนวน .....คน คิดเป็น..... %
2. นักเรียนที่มีน้ำหนักระหว่าง 51 – 70 เซนติเมตร มีจำนวน .....คน คิดเป็น..... %
3. นักเรียนที่มีน้ำหนักระหว่าง 71 – 90 เซนติเมตร มีจำนวน .....คน คิดเป็น..... %
4. นักเรียนที่มีน้ำหนักระหว่าง 91 – 110 เซนติเมตร มีจำนวน .....คน คิดเป็น..... %
5. นักเรียนที่มีน้ำหนักระหว่าง 111 – 130 เซนติเมตร มีจำนวน .....คน คิดเป็น..... %

ชุดกิจกรรมการเรียนรู้แบบวัฏจักรการเรียนรู้ 7 ขั้น (7E)
เพื่อพัฒนาทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์และจิตวิทยาศาสตร์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

นำข้อมูลมาเขียนกราฟ

ชุดกิจกรรมการเรียนรู้แบบวัฏจักรการเรียนรู้ 7 ขั้น (7E)
เพื่อพัฒนาทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์และจิตวิทยาศาสตร์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

สรุปผลการสำรวจ

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

กลุ่มที่ ..... ชื่อกลุ่ม .....

- สมาชิกภายในกลุ่ม 1. ....
2. ....
3. ....
4. ....
5. ....
6. ....

ชุดกิจกรรมการเรียนรู้แบบวัฏจักรการเรียนรู้ 7 ขั้น (7E)

เพื่อพัฒนาทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์และจิตวิทยาศาสตร์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

บัตรกิจกรรมที่ 3

- คำสั่ง : 1. ให้นักเรียนศึกษาลักษณะของนักเรียน และญาติใกล้ชิดของนักเรียนและทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่มีลักษณะเหมือนกับตัวนักเรียนและทำเครื่องหมาย ✕ ในช่องที่มีลักษณะไม่เหมือนกับนักเรียน และทำเครื่องหมาย – ในกรณีที่นักเรียนไม่มีสมาชิกเหล่านั้น อยู่ในครอบครัว เช่น เสียชีวิตแล้ว หรือนักเรียนไม่มีพี่หรือน้อง
2. เปรียบเทียบลักษณะที่พบในญาติใกล้ชิดกับตัวนักเรียน และบันทึกผลลงในตาราง
3. วิเคราะห์และสรุปผลการศึกษา

จุดประสงค์

1. สำรวจและบันทึกลักษณะทางพันธุกรรมที่มีความแปรผัน ไม่ต่อเนื่อง
2. เขียนและอธิบายกราฟจากข้อมูลที่ได้จากการสำรวจลักษณะทางพันธุกรรมที่มีความแปรผันไม่ต่อเนื่อง

ลักษณะ ที่สังเกต	ลักษณะ ที่ปรากฏ	เหมือน พ่อ	เหมือน แม่	เหมือน ปู่	เหมือน ย่า	เหมือน ตา	เหมือน ยาย	เหมือน พี่	เหมือน น้อง
ลักษณะ ที่สังเกต	ลักษณะ ที่ปรากฏ	เหมือน พ่อ	เหมือน แม่	เหมือน ปู่	เหมือน ย่า	เหมือน ตา	เหมือน ยาย	เหมือน พี่	เหมือน น้อง
ลักษณะ ที่สังเกต	ลักษณะ ที่ปรากฏ	เหมือน พ่อ	เหมือน แม่	เหมือน ปู่	เหมือน ย่า	เหมือน ตา	เหมือน ยาย	เหมือน พี่	เหมือน น้อง
ลักษณะ ที่สังเกต	ลักษณะ ที่ปรากฏ	เหมือน พ่อ	เหมือน แม่	เหมือน ปู่	เหมือน ย่า	เหมือน ตา	เหมือน ยาย	เหมือน พี่	เหมือน น้อง
ลักษณะ ที่สังเกต	ลักษณะ ที่ปรากฏ	เหมือน พ่อ	เหมือน แม่	เหมือน ปู่	เหมือน ย่า	เหมือน ตา	เหมือน ยาย	เหมือน พี่	เหมือน น้อง
ลักษณะ ที่สังเกต	ลักษณะ ที่ปรากฏ	เหมือน พ่อ	เหมือน แม่	เหมือน ปู่	เหมือน ย่า	เหมือน ตา	เหมือน ยาย	เหมือน พี่	เหมือน น้อง
ลักษณะ ที่สังเกต	ลักษณะ ที่ปรากฏ	เหมือน พ่อ	เหมือน แม่	เหมือน ปู่	เหมือน ย่า	เหมือน ตา	เหมือน ยาย	เหมือน พี่	เหมือน น้อง
ลักษณะ ที่สังเกต	ลักษณะ ที่ปรากฏ	เหมือน พ่อ	เหมือน แม่	เหมือน ปู่	เหมือน ย่า	เหมือน ตา	เหมือน ยาย	เหมือน พี่	เหมือน น้อง
ลักษณะ ที่สังเกต	ลักษณะ ที่ปรากฏ	เหมือน พ่อ	เหมือน แม่	เหมือน ปู่	เหมือน ย่า	เหมือน ตา	เหมือน ยาย	เหมือน พี่	เหมือน น้อง
ลักษณะ ที่สังเกต	ลักษณะ ที่ปรากฏ	เหมือน พ่อ	เหมือน แม่	เหมือน ปู่	เหมือน ย่า	เหมือน ตา	เหมือน ยาย	เหมือน พี่	เหมือน น้อง
ลักษณะ ที่สังเกต	ลักษณะ ที่ปรากฏ	เหมือน พ่อ	เหมือน แม่	เหมือน ปู่	เหมือน ย่า	เหมือน ตา	เหมือน ยาย	เหมือน พี่	เหมือน น้อง
ลักษณะ ที่สังเกต	ลักษณะ ที่ปรากฏ	เหมือน พ่อ	เหมือน แม่	เหมือน ปู่	เหมือน ย่า	เหมือน ตา	เหมือน ยาย	เหมือน พี่	เหมือน น้อง
ลักษณะ ที่สังเกต	ลักษณะ ที่ปรากฏ	เหมือน พ่อ	เหมือน แม่	เหมือน ปู่	เหมือน ย่า	เหมือน ตา	เหมือน ยาย	เหมือน พี่	เหมือน น้อง
ลักษณะ ที่สังเกต	ลักษณะ ที่ปรากฏ	เหมือน พ่อ	เหมือน แม่	เหมือน ปู่	เหมือน ย่า	เหมือน ตา	เหมือน ยาย	เหมือน พี่	เหมือน น้อง
ลักษณะ ที่สังเกต	ลักษณะ ที่ปรากฏ	เหมือน พ่อ	เหมือน แม่	เหมือน ปู่	เหมือน ย่า	เหมือน ตา	เหมือน ยาย	เหมือน พี่	เหมือน น้อง
ลักษณะ ที่สังเกต	ลักษณะ ที่ปรากฏ	เหมือน พ่อ	เหมือน แม่	เหมือน ปู่	เหมือน ย่า	เหมือน ตา	เหมือน ยาย	เหมือน พี่	เหมือน น้อง
ลักษณะ ที่สังเกต	ลักษณะ ที่ปรากฏ	เหมือน พ่อ	เหมือน แม่	เหมือน ปู่	เหมือน ย่า	เหมือน ตา	เหมือน ยาย	เหมือน พี่	เหมือน น้อง
ลักษณะ ที่สังเกต	ลักษณะ ที่ปรากฏ	เหมือน พ่อ	เหมือน แม่	เหมือน ปู่	เหมือน ย่า	เหมือน ตา	เหมือน ยาย	เหมือน พี่	เหมือน น้อง
ลักษณะ ที่สังเกต	ลักษณะ ที่ปรากฏ	เหมือน พ่อ	เหมือน แม่	เหมือน ปู่	เหมือน ย่า	เหมือน ตา	เหมือน ยาย	เหมือน พี่	เหมือน น้อง
ลักษณะ ที่สังเกต	ลักษณะ ที่ปรากฏ	เหมือน พ่อ	เหมือน แม่	เหมือน ปู่	เหมือน ย่า	เหมือน ตา	เหมือน ยาย	เหมือน พี่	เหมือน น้อง
ลักษณะ ที่สังเกต	ลักษณะ ที่ปรากฏ	เหมือน พ่อ	เหมือน แม่	เหมือน ปู่	เหมือน ย่า	เหมือน ตา	เหมือน ยาย	เหมือน พี่	เหมือน น้อง
ลักษณะ ที่สังเกต	ลักษณะ ที่ปรากฏ	เหมือน พ่อ	เหมือน แม่	เหมือน ปู่	เหมือน ย่า	เหมือน ตา	เหมือน ยาย	เหมือน พี่	เหมือน น้อง
ลักษณะ ที่สังเกต	ลักษณะ ที่ปรากฏ	เหมือน พ่อ	เหมือน แม่	เหมือน ปู่	เหมือน ย่า	เหมือน ตา	เหมือน ยาย	เหมือน พี่	เหมือน น้อง
ลักษณะ ที่สังเกต	ลักษณะ ที่ปรากฏ	เหมือน พ่อ	เหมือน แม่	เหมือน ปู่	เหมือน ย่า	เหมือน ตา	เหมือน ยาย	เหมือน พี่	เหมือน น้อง
ลักษณะ ที่สังเกต	ลักษณะ ที่ปรากฏ	เหมือน พ่อ	เหมือน แม่	เหมือน ปู่	เหมือน ย่า	เหมือน ตา	เหมือน ยาย	เหมือน พี่	เหมือน น้อง
ลักษณะ ที่สังเกต	ลักษณะ ที่ปรากฏ	เหมือน พ่อ	เหมือน แม่	เหมือน ปู่	เหมือน ย่า	เหมือน ตา	เหมือน ยาย	เหมือน พี่	เหมือน น้อง
ลักษณะ ที่สังเกต	ลักษณะ ที่ปรากฏ	เหมือน พ่อ	เหมือน แม่	เหมือน ปู่	เหมือน ย่า	เหมือน ตา	เหมือน ยาย	เหมือน พี่	เหมือน น้อง
ลักษณะ ที่สังเกต	ลักษณะ ที่ปรากฏ	เหมือน พ่อ	เหมือน แม่	เหมือน ปู่	เหมือน ย่า	เหมือน ตา	เหมือน ยาย	เหมือน พี่	เหมือน น้อง
ลักษณะ ที่สังเกต	ลักษณะ ที่ปรากฏ	เหมือน พ่อ	เหมือน แม่	เหมือน ปู่	เหมือน ย่า	เหมือน ตา	เหมือน ยาย	เหมือน พี่	เหมือน น้อง
ลักษณะ ที่สังเกต	ลักษณะ ที่ปรากฏ	เหมือน พ่อ	เหมือน แม่	เหมือน ปู่	เหมือน ย่า	เหมือน ตา	เหมือน ยาย	เหมือน พี่	เหมือน น้อง
ลักษณะ ที่สังเกต	ลักษณะ ที่ปรากฏ	เหมือน พ่อ	เหมือน แม่	เหมือน ปู่	เหมือน ย่า	เหมือน ตา	เหมือน ยาย	เหมือน พี่	เหมือน น้อง
ลักษณะ ที่สังเกต	ลักษณะ ที่ปรากฏ	เหมือน พ่อ	เหมือน แม่	เหมือน ปู่	เหมือน ย่า	เหมือน ตา	เหมือน ยาย	เหมือน พี่	เหมือน น้อง
ลักษณะ ที่สังเกต	ลักษณะ ที่ปรากฏ	เหมือน พ่อ	เหมือน แม่	เหมือน ปู่	เหมือน ย่า	เหมือน ตา	เหมือน ยาย	เหมือน พี่	เหมือน น้อง
ลักษณะ ที่สังเกต	ลักษณะ ที่ปรากฏ	เหมือน พ่อ	เหมือน แม่	เหมือน ปู่	เหมือน ย่า	เหมือน ตา	เหมือน ยาย	เหมือน พี่	เหมือน น้อง
ลักษณะ ที่สังเกต	ลักษณะ ที่ปรากฏ	เหมือน พ่อ	เหมือน แม่	เหมือน ปู่	เหมือน ย่า	เหมือน ตา	เหมือน ยาย	เหมือน พี่	เหมือน น้อง
ลักษณะ ที่สังเกต	ลักษณะ ที่ปรากฏ	เหมือน พ่อ	เหมือน แม่	เหมือน ปู่	เหมือน ย่า	เหมือน ตา	เหมือน ยาย	เหมือน พี่	เหมือน น้อง
ลักษณะ ที่สังเกต	ลักษณะ ที่ปรากฏ	เหมือน พ่อ	เหมือน แม่	เหมือน ปู่	เหมือน ย่า	เหมือน ตา	เหมือน ยาย	เหมือน พี่	เหมือน น้อง
ลักษณะ ที่สังเกต	ลักษณะ ที่ปรากฏ	เหมือน พ่อ	เหมือน แม่	เหมือน ปู่	เหมือน ย่า	เหมือน ตา	เหมือน ยาย	เหมือน พี่	เหมือน น้อง
ลักษณะ ที่สังเกต	ลักษณะ ที่ปรากฏ	เหมือน พ่อ	เหมือน แม่	เหมือน ปู่	เหมือน ย่า	เหมือน ตา	เหมือน ยาย	เหมือน พี่	เหมือน น้อง
ลักษณะ ที่สังเกต	ลักษณะ ที่ปรากฏ	เหมือน พ่อ	เหมือน แม่	เหมือน ปู่	เหมือน ย่า	เหมือน ตา	เหมือน ยาย	เหมือน พี่	เหมือน น้อง
ลักษณะ ที่สังเกต	ลักษณะ ที่ปรากฏ	เหมือน พ่อ	เหมือน แม่	เหมือน ปู่	เหมือน ย่า	เหมือน ตา	เหมือน ยาย	เหมือน พี่	เหมือน น้อง
ลักษณะ ที่สังเกต	ลักษณะ ที่ปรากฏ	เหมือน พ่อ	เหมือน แม่	เหมือน ปู่	เหมือน ย่า	เหมือน ตา	เหมือน ยาย	เหมือน พี่	เหมือน น้อง
ลักษณะ ที่สังเกต	ลักษณะ ที่ปรากฏ	เหมือน พ่อ	เหมือน แม่	เหมือน ปู่	เหมือน ย่า	เหมือน ตา	เหมือน ยาย	เหมือน พี่	เหมือน น้อง
ลักษณะ ที่สังเกต	ลักษณะ ที่ปรากฏ	เหมือน พ่อ	เหมือน แม่	เหมือน ปู่	เหมือน ย่า	เหมือน ตา	เหมือน ยาย	เหมือน พี่	เหมือน น้อง
ลักษณะ ที่สังเกต	ลักษณะ ที่ปรากฏ	เหมือน พ่อ	เหมือน แม่	เหมือน ปู่	เหมือน ย่า	เหมือน ตา	เหมือน ยาย	เหมือน พี่	เหมือน น้อง
ลักษณะ ที่สังเกต	ลักษณะ ที่ปรากฏ	เหมือน พ่อ	เหมือน แม่	เหมือน ปู่	เหมือน ย่า	เหมือน ตา	เหมือน ยาย	เหมือน พี่	เหมือน น้อง
ลักษณะ ที่สังเกต	ลักษณะ ที่ปรากฏ	เหมือน พ่อ	เหมือน แม่	เหมือน ปู่	เหมือน ย่า	เหมือน ตา	เหมือน ยาย	เหมือน พี่	เหมือน น้อง
ลักษณะ ที่สังเกต	ลักษณะ ที่ปรากฏ	เหมือน พ่อ	เหมือน แม่	เหมือน ปู่	เหมือน ย่า	เหมือน ตา	เหมือน ยาย	เหมือน พี่	เหมือน น้อง
ลักษณะ ที่สังเกต	ลักษณะ ที่ปรากฏ	เหมือน พ่อ	เหมือน แม่	เหมือน ปู่	เหมือน ย่า	เหมือน ตา	เหมือน ยาย	เหมือน พี่	เหมือน น้อง
ลักษณะ ที่สังเกต	ลักษณะ ที่ปรากฏ	เหมือน พ่อ	เหมือน แม่	เหมือน ปู่	เหมือน ย่า	เหมือน ตา	เหมือน ยาย	เหมือน พี่	เหมือน น้อง
ลักษณะ ที่สังเกต	ลักษณะ ที่ปรากฏ	เหมือน พ่อ	เหมือน แม่	เหมือน ปู่	เหมือน ย่า	เหมือน ตา	เหมือน ยาย	เหมือน พี่	เหมือน น้อง
ลักษณะ ที่สังเกต	ลักษณะ ที่ปรากฏ	เหมือน พ่อ	เหมือน แม่	เหมือน ปู่	เหมือน ย่า	เหมือน ตา	เหมือน ยาย	เหมือน พี่	เหมือน น้อง
ลักษณะ ที่สังเกต	ลักษณะ ที่ปรากฏ	เหมือน พ่อ	เหมือน แม่	เหมือน ปู่	เหมือน ย่า	เหมือน ตา	เหมือน ยาย	เหมือน พี่	เหมือน น้อง
ลักษณะ ที่สังเกต	ลักษณะ ที่ปรากฏ	เหมือน พ่อ	เหมือน แม่	เหมือน ปู่	เหมือน ย่า	เหมือน ตา	เหมือน ยาย	เหมือน พี่	เหมือน น้อง
ลักษณะ ที่สังเกต	ลักษณะ ที่ปรากฏ	เหมือน พ่อ	เหมือน แม่	เหมือน ปู่	เหมือน ย่า	เหมือน ตา	เหมือน ยาย	เหมือน พี่	เหมือน น้อง
ลักษณะ ที่สังเกต	ลักษณะ ที่ปรากฏ	เหมือน พ่อ	เหมือน แม่	เหมือน ปู่	เหมือน ย่า	เหมือน ตา	เหมือน ยาย	เหมือน พี่	เหมือน น้อง
ลักษณะ ที่สังเกต	ลักษณะ ที่ปรากฏ	เหมือน พ่อ	เหมือน แม่	เหมือน ปู่	เหมือน ย่า	เหมือน ตา	เหมือน ยาย	เหมือน พี่	เหมือน น้อง
ลักษณะ ที่สังเกต	ลักษณะ ที่ปรากฏ	เหมือน พ่อ	เหมือน แม่	เหมือน ปู่	เหมือน ย่า	เหมือน ตา	เหมือน ยาย	เหมือน พี่	เหมือน น้อง
ลักษณะ ที่สังเกต	ลักษณะ ที่ปรากฏ	เหมือน พ่อ	เหมือน แม่	เหมือน ปู่	เหมือน ย่า	เหมือน ตา	เหมือน ยาย	เหมือน พี่	เหมือน น้อง
ลักษณะ ที่สังเกต	ลักษณะ ที่ปรากฏ	เหมือน พ่อ	เหมือน แม่	เหมือน ปู่	เหมือน ย่า	เหมือน ตา	เหมือน ยาย	เหมือน พี่	เหมือน น้อง
ลักษณะ ที่สังเกต	ลักษณะ ที่ปรากฏ	เหมือน พ่อ	เหมือน แม่	เหมือน ปู่	เหมือน ย่า	เหมือน ตา	เหมือน ยาย	เหมือน พี่	เหมือน น้อง
ลักษณะ ที่สังเกต	ลักษณะ ที่ปรากฏ	เหมือน พ่อ	เหมือน แม่	เหมือน ปู่	เหมือน ย่า	เหมือน ตา	เหมือน ยาย	เหมือน พี่	เหมือน น้อง
ลักษณะ ที่สังเกต	ลักษณะ ที่ปรากฏ	เหมือน พ่อ	เหมือน แม่	เหมือน ปู่	เหมือน ย่า	เหมือน ตา	เหมือน ยาย	เหมือน พี่	เหมือน น้อง
ลักษณะ ที่สังเกต	ลักษณะ ที่ปรากฏ	เหมือน พ่อ	เหมือน แม่	เหมือน ปู่	เหมือน ย่า	เหมือน ตา	เหมือน ยาย	เหมือน พี่	เหมือน น้อง
ลักษณะ ที่สังเกต	ลักษณะ ที่ปรากฏ	เหมือน พ่อ	เหมือน แม่	เหมือน ปู่	เหมือน ย่า	เหมือน ตา			

ชุดกิจกรรมการเรียนรู้แบบวัฏจักรการเรียนรู้ 7 ขั้น (7E)
เพื่อพัฒนาทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์และจิตวิทยาศาสตร์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

บัตรกิจกรรมที่ 4

คำสั่ง: ให้นักเรียนนำบัตรคำที่ได้มาเขียนผังแสดงความสัมพันธ์กัน

จุดประสงค์

สรุปความสัมพันธ์ของลักษณะทางพันธุกรรมที่มีความแปรผันต่อเนื่องและไม่ต่อเนื่อง

กลุ่มที่ ..... ชื่อกลุ่ม .....

สมาชิกภายในกลุ่ม 1. ....

2. ....

3. ....

4. ....

5. ....

6. ....

ชุดกิจกรรมการเรียนรู้แบบวัฏจักรการเรียนรู้ 7 ขั้น (7E)

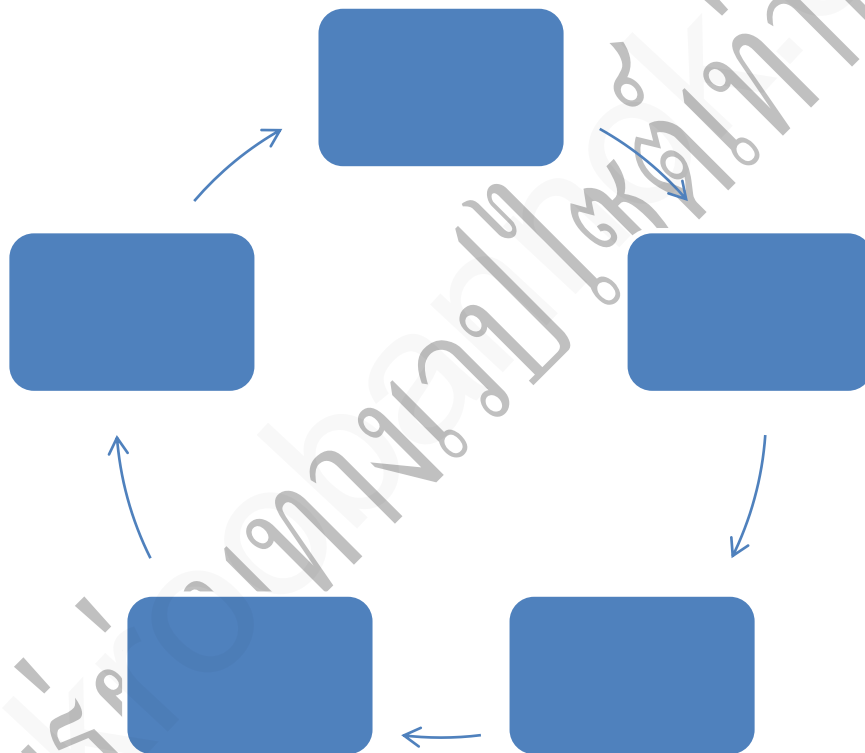
เพื่อพัฒนาทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์และจิตวิทยาศาสตร์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

บัตรกิจกรรมที่ 5

คำสั่ง : ให้นักเรียนความรู้ที่ได้รับจากชุดกิจกรรมฯ มาเขียนเป็นผังมโนคติ

จุดประสงค์

สรุปความรู้ที่ได้รับจากชุดกิจกรรมฯ มาเขียนเป็นผังมโนคติ (นักเรียนสามารถออกแบบผังมโนคติได้เองนอกเหนือจากกรอบนี้ได้)

ชุดกิจกรรมการเรียนรู้แบบวัฏจักรการเรียนรู้ 7 ขั้น (7E)
เพื่อพัฒนาทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์และจิตวิทยาศาสตร์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

แนวทางการเฉลยบัตรกิจกรรม

บัตรกิจกรรมที่ 1

(พิจารณาตามคำตอบของนักเรียน โดยให้อยู่ในดุลยพินิจของครูผู้สอน)

บัตรกิจกรรมที่ 2

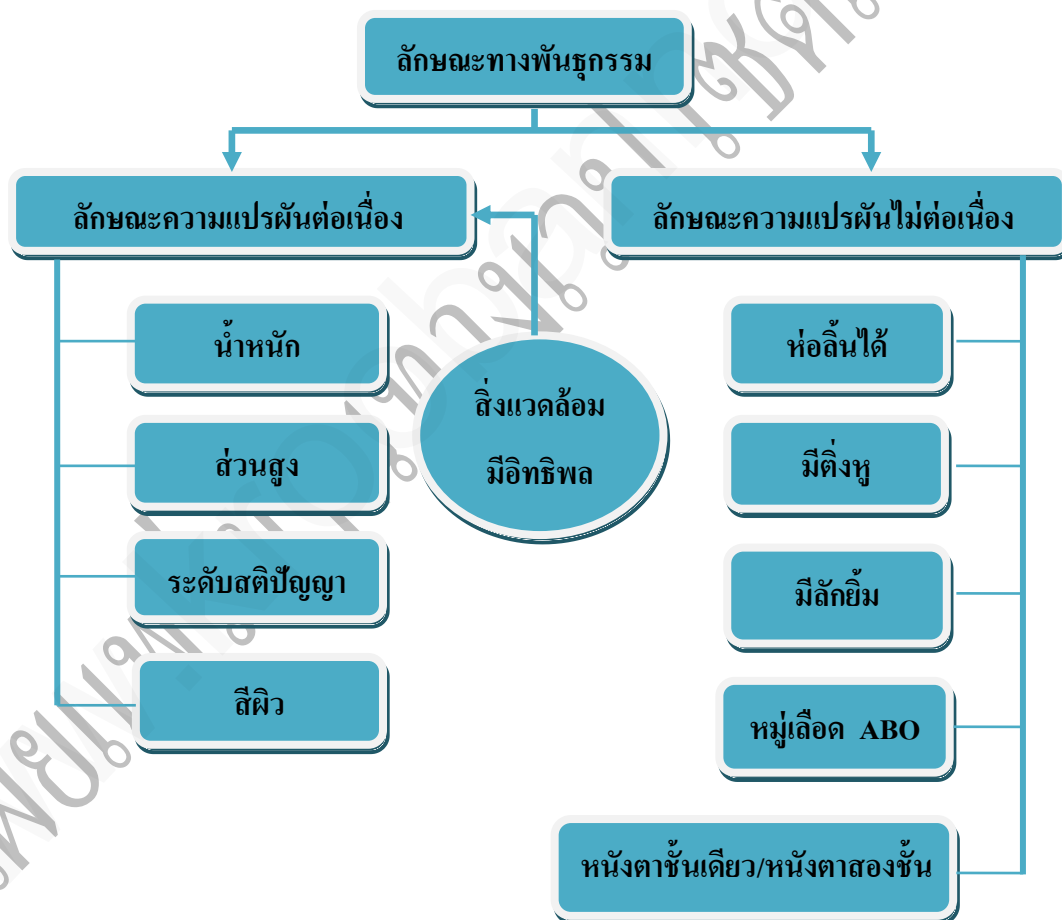
(พิจารณาตามคำตอบของนักเรียน โดยให้อยู่ในดุลยพินิจของครูผู้สอน)

บัตรกิจกรรมที่ 3

(พิจารณาตามคำตอบของนักเรียน โดยให้อยู่ในดุลยพินิจของครูผู้สอน)

บัตรกิจกรรมที่ 4

สรุปความสัมพันธ์ของลักษณะทางพันธุกรรมที่มีความแปรผันต่อเนื่องและไม่ต่อเนื่อง

บัตรกิจกรรมที่ 5

(พิจารณาตามคำตอบของนักเรียน โดยให้อยู่ในดุลยพินิจของครูผู้สอน)

ชุดกิจกรรมการเรียนรู้แบบวัฏจักรการเรียนรู้ 7 ขั้น (7E)

เพื่อพัฒนาทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์และจิตวิทยาศาสตร์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

แบบประเมินทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์

ประเมินครั้งที่..... วันที่..... กลุ่มที่..... ชั้น.....

คำชี้แจง ให้ทำเครื่องหมาย ✓ ในช่องที่ตรงกับความเป็นจริง

ที่	รายการพฤติกรรม	คุณภาพการปฏิบัติ			
		ยอดเยี่ยม (4)	ดี (3)	พอใช้ (2)	ปรับปรุง (1)
1	สังเกต				
2	ทักษะการจัดกระทำและสื่อความหมายข้อมูล				
3	ทักษะการลงความเห็นจากข้อมูล				
4	ทักษะการตั้งสมมติฐาน				
5	ทักษะการตีความหมายข้อมูลและลงข้อสรุป				

ลงชื่อ ..... ผู้ประเมิน
..... / ..... / .....

ชุดกิจกรรมการเรียนรู้แบบวัฏจักรการเรียนรู้ 7 ขั้น (7E)

เพื่อพัฒนาทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์และจิตวิทยาศาสตร์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

เกณฑ์การให้คะแนนทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์

1) ทักษะการจัดกระทำและสื่อความหมายข้อมูล

เกณฑ์	คุณภาพ			
	ยอดเยี่ยม (4)	ดี (3)	พอใช้ (2)	ต้องปรับปรุง (1)
แหล่งข้อมูลที่นำมา	นำข้อมูลมาจากหลายแหล่ง เช่นจากการสังเกต การวัด การทดลอง และอื่น ๆ และนำมาแหล่งละหลายรายการ	นำข้อมูลมาจากหลายแหล่ง เช่นจากการสังเกต การวัด การทดลอง และอื่น ๆ แต่นำมาแหล่งละน้อยรายการ	นำข้อมูลจากน้อยแหล่ง และนำมาแหล่งละหลายรายการ	นำข้อมูลจากน้อยแหล่ง และนำมาน้อยรายการ
การจัดกระทำข้อมูล	จัดกระทำข้อมูลใหม่ โดยการเรียงลำดับ แยกประเภท หรือคำนวณหาค่าใหม่ เพื่อให้เข้าใจง่ายขึ้น ชัดเจน และตรงประเด็นทุกครั้ง	จัดกระทำข้อมูลใหม่ โดยการเรียงลำดับ แยกประเภท หรือคำนวณหาค่าใหม่ เพื่อให้เข้าใจง่ายขึ้น ชัดเจน และตรงประเด็นบ่อยครั้ง	จัดกระทำข้อมูลใหม่ โดยการเรียงลำดับ แยกประเภท หรือคำนวณหาค่าใหม่ เพื่อให้เข้าใจง่ายขึ้น ชัดเจน และตรงประเด็นบางครั้ง	จัดกระทำข้อมูลใหม่ โดยการเรียงลำดับ แยกประเภท หรือคำนวณหาค่าใหม่ เพื่อให้เข้าใจง่ายขึ้น ไม่ชัดเจน และไม่ตรงประเด็น
การนำเสนอข้อมูล	อธิบายเหตุผลในการเลือกการนำเสนอได้อย่างชัดเจน และตรงประเด็นทุกครั้ง	อธิบายเหตุผลในการเลือกการนำเสนอได้อย่างชัดเจน และตรงประเด็นบ่อยครั้ง	อธิบายเหตุผลในการเลือกการนำเสนอได้ชัดเจน และตรงประเด็นบางครั้ง	อธิบายเหตุผลในการเลือกการนำเสนอไม่อย่างชัดเจน และไม่ตรงประเด็น

2) ทักษะการลงความเห็นจากข้อมูล

เกณฑ์	คุณภาพ			
	ยอดเยี่ยม(4)	ดี(3)	พอใช้(2)	ต้องปรับปรุง(1)
การอธิบาย	อธิบายผลและข้อมูลได้อย่างชัดเจน และตรงประเด็นทุกครั้ง	อธิบายผลและข้อมูลได้ค่อนข้างชัดเจน และตรงประเด็นบ่อยครั้ง	อธิบายผลและข้อมูลได้ค่อนข้างชัดเจน และตรงประเด็นบางครั้ง	อธิบายผลและข้อมูลได้ไม่ชัดเจน และไม่ตรงประเด็น
การเพิ่มความเห็น	เพิ่มความเห็นข้อมูลอย่างมีเหตุผลทุกครั้ง	เพิ่มความเห็นข้อมูลอย่างมีเหตุผลบ่อยครั้ง	เพิ่มความเห็นข้อมูลอย่างมีเหตุผลบางครั้ง	ไม่เพิ่มความเห็นข้อมูลหรือเพิ่มความเห็นข้อมูลอย่างไม่มีเหตุผล

ชุดกิจกรรมการเรียนรู้แบบวัฏจักรการเรียนรู้ 7 ขั้น (7E)

เพื่อพัฒนาทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์และจิตวิทยาศาสตร์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

3) ทักษะการตั้งสมมติฐาน

เกณฑ์	คุณภาพ			
	ยอดเยี่ยม(4)	ดี(3)	พอใช้(2)	ต้องปรับปรุง(1)
การหาคำตอบ ล่วงหน้า	พูดหรือเขียนแสดง คำตอบล่วงหน้าโดยอาศัย ความรู้เดิม จากการสังเกต ด้วยการใช้ความสัมพันธ์ ของตัวแปรต้นกับตัวแปร ตามได้อย่างสมเหตุสมผล ทุกครั้ง	พูดหรือเขียนแสดง คำตอบล่วงหน้าโดยอาศัย ความรู้เดิม จากการสังเกต ด้วยการใช้ความสัมพันธ์ ของตัวแปรต้นกับตัวแปร ตามได้สมเหตุสมผล บ่อยครั้ง	พูดหรือเขียนแสดง คำตอบล่วงหน้าโดยอาศัย ความรู้เดิม จากการสังเกต การใช้ความสัมพันธ์ของ ตัวแปรต้น ตัวแปรตามได้ อย่างสมเหตุสมผล บางครั้ง	พูดหรือเขียนแสดง คำตอบล่วงหน้าโดยอาศัย ความรู้เดิม จากการสังเกต ด้วยการใช้ความสัมพันธ์ ของตัวแปรต้นกับตัวแปร ตามอย่างไม่สมเหตุสมผล

4) ทักษะการตีความหมายข้อมูลและลงข้อสรุป

เกณฑ์	คุณภาพ			
	ยอดเยี่ยม(4)	ดี(3)	พอใช้(2)	ต้องปรับปรุง(1)
การแปลความหมาย ข้อมูล	การแปลความหมายข้อมูล ได้อย่างถูกต้องเหมาะสม ทุกครั้ง	การแปลความหมายข้อมูล ได้ถูกต้องเหมาะสม บ่อยครั้ง	การแปลความหมายข้อมูล ได้อย่างถูกต้องเหมาะสม บางครั้ง	การแปลความหมายข้อมูล ไม่ถูกต้อง และ ไม่ เหมาะสม
การใช้ทักษะอื่น ในการตีความหมาย ข้อมูล	ใช้ทักษะอื่นในการ ตีความหมายข้อมูลได้อย่าง ถูกต้องเหมาะสมทุกครั้ง	ใช้ทักษะอื่นในการ ตีความหมายข้อมูลได้อย่าง ถูกต้องเหมาะสมบ่อยครั้ง	ใช้ทักษะอื่นในการ ตีความหมายข้อมูลได้อย่าง ถูกต้องเหมาะสมบางครั้ง	ไม่ใช้ทักษะอื่นในการ ตีความหมายข้อมูล
การบอก ความสัมพันธ์ ของข้อมูล	บอกความสัมพันธ์ของ ข้อมูลได้อย่างมีเหตุผลและ ถูกต้องทุกครั้ง	บอกความสัมพันธ์ของ ข้อมูลได้อย่างมีเหตุผลและ ถูกต้องบ่อยครั้ง	บอกความสัมพันธ์ของ ข้อมูลได้อย่างมีเหตุผลและ ถูกต้องบางครั้ง	บอกความสัมพันธ์ของ ข้อมูลอย่างไม่มีเหตุผล และไม่ถูกต้อง
การสรุป ความสัมพันธ์ ของข้อมูล	สรุปความสัมพันธ์ของ ข้อมูลได้อย่างถูกต้องทุก ครั้ง	สรุปความสัมพันธ์ของ ข้อมูลได้อย่างถูกต้อง บ่อยครั้ง	สรุปความสัมพันธ์ของ ข้อมูลได้อย่างถูกต้อง บางครั้ง	สรุปความสัมพันธ์ของ ข้อมูลได้ไม่ถูกต้อง

ชุดกิจกรรมการเรียนรู้แบบวัฏจักรการเรียนรู้ 7 ขั้น (7E)

เพื่อพัฒนาทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์และจิตวิทยาศาสตร์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

แบบประเมินจิตวิทยาศาสตร์

ประเมินครั้งที่..... วันที่..... กลุ่มที่..... ชั้น.....

คำชี้แจง ให้ทำเครื่องหมาย ✓ ในช่องที่ตรงกับความเป็นจริง

ที่	รายการพฤติกรรม	คุณภาพการปฏิบัติ			
		ยอดเยี่ยม (4)	ดี (3)	พอใช้ (2)	ปรับปรุง (1)
1	ความสนใจใฝ่รู้				
2	ความรอบคอบ				
3	การร่วมแสดงความคิดเห็นและยอมรับฟัง ความคิดเห็นของผู้อื่น				
4	ความมีเหตุผล				
5	การทำงานร่วมกับผู้อื่นอย่างสร้างสรรค์				

เกณฑ์การให้คะแนนจิตวิทยาศาสตร์

1) ความสนใจใฝ่รู้

เกณฑ์	คุณภาพ			
	ยอดเยี่ยม (4)	ดี (3)	พอใช้ (2)	ต้องปรับปรุง (1)
ความใส่ใจ และพอใจใคร่ สืบเสาะหาความรู้	สืบเสาะหาความรู้อยู่เสมอ และมีความพอใจในการ หาความรู้	สืบเสาะหาความรู้บ่อยครั้ง และมีความพอใจในการ หาความรู้	สืบเสาะหาความรู้บ้าง และมีความพอใจบ้าง	ไม่ชอบสืบเสาะหาความรู้
ความกระตือรือร้น	มีความกระตือรือร้นใน การเรียนรู้สิ่งต่างๆ สม่ำเสมอ	มีความกระตือรือร้นใน การเรียนรู้สิ่งต่างๆ บ่อยครั้ง	มีความกระตือรือร้นใน การเรียนรู้สิ่งต่างๆ เป็น บางครั้ง	ไม่มีความกระตือรือร้นใน การเรียนรู้สิ่งต่างๆ
การสนทนาแลกเปลี่ยน ซักถาม ฟัง อ่าน และ สืบค้น	ชอบสนทนาแลกเปลี่ยน ซักถาม ฟัง อ่าน และ สืบค้น อยู่เสมอ	ชอบสนทนาแลกเปลี่ยน ซักถาม ฟัง อ่าน และ สืบค้นบ่อยครั้ง	สนทนาแลกเปลี่ยน ซักถาม ฟัง อ่าน และ สืบค้นบ้างเป็นบางครั้ง	ไม่ชอบสนทนา แลกเปลี่ยน ซักถาม ฟัง อ่าน และสืบค้น

ชุดกิจกรรมการเรียนรู้แบบวัฏจักรการเรียนรู้ 7 ขั้น (7E)

เพื่อพัฒนาทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์และจิตวิทยาศาสตร์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

2) ความรอบคอบ

เกณฑ์	คุณภาพ			
	ยอดเยี่ยม(4)	ดี(3)	พอใช้(2)	ต้องปรับปรุง(1)
การตรวจสอบผล	ตรวจสอบผลโดย ใคร่ครวญ ไตร่ตรอง พินิจ พิเคราะห์ทุกครั้ง	ตรวจสอบผลโดย ใคร่ครวญ ไตร่ตรอง พินิจ พิเคราะห์บ่อยครั้ง	ตรวจสอบผลโดย ใคร่ครวญ ไตร่ตรอง พินิจ พิเคราะห์บ้างในบางครั้ง	ตรวจสอบผลโดยไม่ได้ ใคร่ครวญ ไตร่ตรอง พินิจ พิเคราะห์เสมอ
การจัดระบบ ในการทำงาน	ทำงานอย่างเป็นระบบ เสมอทำงาน	ทำงานอย่างเป็นระบบเป็น ส่วนใหญ่	ทำงานอย่างเป็นระบบเป็น บางครั้ง	ไม่มีการจัดระบบในการ ทำงาน
ความเรียบร้อยใน การทำงาน	ตรวจสอบความเรียบร้อย หรือตรวจคุณภาพของ เครื่องมือก่อนทำการ ทดลองเสมอ	ตรวจสอบความเรียบร้อย หรือตรวจคุณภาพของ เครื่องมือก่อนทดลองเป็น ส่วนใหญ่	ตรวจสอบความเรียบร้อย หรือตรวจคุณภาพของ เครื่องมือก่อนทดลองเป็น บางครั้ง	ไม่ตรวจสอบความ เรียบร้อยหรือไม่ ตรวจสอบคุณภาพของ เครื่องมือก่อนทำการ ทดลอง

3) การร่วมแสดงความคิดเห็นและยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น

เกณฑ์	คุณภาพ			
	ยอดเยี่ยม (4)	ดี (3)	พอใช้ (2)	ต้องปรับปรุง (1)
ความกล้าแสดง ความคิดเห็น	กล้าแสดงความคิดเห็น ของตนทุกครั้ง	กล้าแสดงความคิดเห็น ของตนเป็นบ่อยครั้ง	กล้าแสดงความคิดเห็น ของตนบางครั้ง	ไม่กล้าแสดงความคิดเห็น ของตน
การรับฟังคำวิพากษ์ วิจารณ์ข้อโต้แย้งหรือ ข้อคิดเห็น	รับฟังคำวิพากษ์วิจารณ์ข้อ โต้แย้งหรือข้อคิดเห็นที่มี เหตุผลทุกครั้ง	รับฟังคำวิพากษ์วิจารณ์ข้อ โต้แย้งหรือข้อคิดเห็นที่มี เหตุผลบ่อยครั้ง	รับฟังคำวิพากษ์วิจารณ์ข้อ โต้แย้งหรือข้อคิดเห็นที่มี เหตุผลบางครั้ง	ไม่รับฟังคำวิพากษ์วิจารณ์ ข้อโต้แย้งหรือข้อคิดเห็นที่ มีเหตุผล
การยอมรับพิจารณา ข้อมูลหรือความคิดที่ยัง สรุปแน่นอนไม่ได้	ยอมรับพิจารณาข้อมูลหรือ ความคิดที่ยังสรุปแน่นอน ไม่ได้ทุกครั้ง	ยอมรับพิจารณาข้อมูลหรือ ความคิดที่ยังสรุปแน่นอน ไม่ได้บ่อยครั้ง	ยอมรับพิจารณาข้อมูลหรือ ความคิดที่ยังสรุปแน่นอน ไม่ได้บ้างเป็นบางครั้ง	ไม่ยอมรับพิจารณาข้อมูลหรือ ความคิดที่ยังสรุปแน่นอน ไม่ได้

ชุดกิจกรรมการเรียนรู้แบบวัฏจักรการเรียนรู้ 7 ขั้น (7E)

เพื่อพัฒนาทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์และจิตวิทยาศาสตร์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

4) ความมีเหตุผล

เกณฑ์	คุณภาพ			
	ยอดเยี่ยม(4)	ดี(3)	พอใช้(2)	ควรปรับปรุง(1)
การเห็นคุณค่าใน การใช้เหตุผล	ไม่เชื่อใจกลางหรือคำ ทำนายที่ไม่สามารถ อธิบายตามวิธีการทาง วิทยาศาสตร์ได้	เชื่อใจกลางหรือคำทำนาย ที่ไม่สามารถอธิบายตาม วิธีการทางวิทยาศาสตร์ได้ บางครั้ง	เชื่อใจกลางหรือคำทำนาย ที่ไม่สามารถอธิบายตาม วิธีการทางวิทยาศาสตร์ได้ บ่อยครั้ง	เชื่อใจกลางหรือคำทำนาย ที่ไม่สามารถอธิบายตาม วิธีการทางวิทยาศาสตร์ได้
การอธิบาย ความคิด	พยายามอธิบาย หรือแสดงความคิด ต่อสิ่ง ต่าง ๆ ในแง่เหตุและผล พร้อมทั้งหาความสัมพันธ์ ของเหตุและผลที่เกิดขึ้น ทุกครั้ง	พยายามอธิบายหรือแสดง ความคิด ต่อสิ่งต่าง ๆ ใน แง่เหตุและผล พร้อมทั้งหา ความสัมพันธ์ของเหตุและ ผลที่เกิดขึ้น บ่อยครั้ง	พยายามอธิบายหรือแสดง ความคิด ต่อสิ่งต่าง ๆ ใน แง่เหตุและผล พร้อมทั้งหา ความสัมพันธ์ของเหตุและ ผลที่เกิดขึ้น บางครั้ง	ไม่พยายามอธิบายหรือ แสดงความคิด ต่อสิ่งต่าง ๆ ในแง่เหตุและผล และ ไม่สนใจ หาความสัมพันธ์ ของเหตุและผลที่เกิดขึ้น
การหาหลักฐาน สนับสนุน	ตรวจสอบความถูกต้อง หรือความสมเหตุสมผล ของแนวความคิดต่าง ๆ กับแหล่งข้อมูลที่เชื่อถือได้ และพยายามแสวงหา หลักฐานและข้อมูลจาก การสังเกตหรือการทดลอง เพื่อสนับสนุนหรือคัดค้าน คำอธิบายทุกครั้ง	ตรวจสอบความถูกต้อง หรือความสมเหตุสมผล ของแนวความคิดต่าง ๆ กับแหล่งข้อมูลที่เชื่อถือได้ และพยายามแสวงหา หลักฐานและข้อมูลจาก การสังเกตหรือการทดลอง เพื่อสนับสนุนหรือคัดค้าน คำอธิบายบ่อยครั้ง	ตรวจสอบความถูกต้อง หรือความสมเหตุสมผล ของแนวความคิดต่าง ๆ กับแหล่งข้อมูลที่เชื่อถือ ได้และแสวงหาหลักฐาน และข้อมูลจากการสังเกต หรือการทดลองเพื่อ สนับสนุนหรือคัดค้าน คำอธิบายเป็นบางครั้ง	ไม่ตรวจสอบความถูกต้อง หรือความ สมเหตุสมผลของ แนวความคิดต่าง ๆ กับ แหล่งข้อมูลที่เชื่อถือได้ และไม่แสวงหา หลักฐานและข้อมูลจาก การสังเกตหรือการทดลอง เพื่อสนับสนุนหรือคัดค้าน คำอธิบาย
การรวบรวม ข้อมูลก่อนสรุป	รวบรวมข้อมูลอย่าง เพียงพอทุกครั้ง ก่อนจะลง ข้อสรุป เรื่องราวต่าง ๆ	รวบรวมข้อมูลอย่าง เพียงพอบ่อยครั้ง ก่อนจะ ลงสรุป เรื่องราวต่าง ๆ	รวบรวมข้อมูลอย่าง เพียงพอเป็นบางครั้ง ก่อน จะลงสรุปเรื่องราวต่าง ๆ	ไม่เคยรวบรวมข้อมูลอย่าง เพียงพอ ก่อนจะลงสรุป เรื่องราวต่าง ๆ

ชุดกิจกรรมการเรียนรู้แบบวัฏจักรการเรียนรู้ 7 ขั้น (7E)

เพื่อพัฒนาทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์และจิตวิทยาศาสตร์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

5) การทำงานร่วมกับผู้อื่นอย่างสร้างสรรค์

เกณฑ์	คุณภาพ			
	ยอดเยี่ยม (4)	ดี (3)	พอใช้ (2)	ควรปรับปรุง (1)
การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจกำหนดเป้าหมาย กำหนดกลวิธี การปฏิบัติงาน กลุ่ม และการประเมินผลงานกลุ่ม	มีส่วนร่วมในการตัดสินใจทุกครั้ง	มีส่วนร่วมในการตัดสินใจบ่อยครั้ง	มีส่วนร่วมในการตัดสินใจบางครั้ง	ไม่มีส่วนร่วมในการตัดสินใจ
มนุษยสัมพันธ์	มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีกับผู้อื่นตลอดเวลา	มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีกับผู้อื่นเป็นส่วนใหญ่	มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีกับผู้อื่นบางเวลา	ไม่มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีกับผู้อื่น

ชุดกิจกรรมการเรียนรู้แบบวัฏจักรการเรียนรู้ 7 ขั้น (7E)

เพื่อพัฒนาทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์และจิตวิทยาศาสตร์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

แบบประเมินแผนผังมโนคติ

กลุ่มที่ .....

กลุ่ม ที่	ชื่อกลุ่ม	ความถูกต้อง ของงาน				ความคิด สร้างสรรค์				รวม	หมายเหตุ
		4	3	2	1	4	3	2	1		
1.											
2.											
3.											
4.											
5.											
6.											

ลงชื่อ ..... ผู้ประเมิน
..... / ..... / .....

เกณฑ์การประเมิน

รายการประเมิน	ดีมาก (4)	ดี (3)	ปานกลาง (2)	ปรับปรุง (1)
ความถูกต้องของงาน	80% ขึ้นไป	70 - 79%	60 - 69%	ต่ำกว่า 60%
ความคิดสร้างสรรค์	แปลกใหม่ ไม่ซ้ำใคร	แปลกใหม่ แต่ดัดแปลง มาจากผู้อื่น	เลียนแบบ ผู้อื่น บางส่วน	เลียนแบบ ผู้อื่นทั้งหมด

ชุดกิจกรรมการเรียนรู้แบบวัฏจักรการเรียนรู้ 7 ขั้น (7E)
เพื่อพัฒนาทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์และจิตวิทยาศาสตร์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

แบบบันทึกความรู้ที่ได้รับ

ชื่อ.....นามสกุล.....เลขที่.....กลุ่ม.....

1. นักเรียนรู้จักคำว่า พันธุกรรม หรือไม่
หมายถึงอะไร

.....
 .....

2. ลักษณะทางพันธุกรรมสามารถ
ถ่ายทอดไปสู่ลูกหลานได้หรือไม่

.....
 .....

3. การมีลักษณะ ยมูกโค้ง เพราะการ
ทำสัลยกรรม คาชั้นเดียว อะไรบ้างที่
เป็นการถ่ายทอดทางพันธุกรรม

.....
 .....
 .....

4. ทำไมคนเราบางคนจึงมีลักษณะยมูกโค้งแล้วบาง
คนทำไมไม่มี

.....
 .....

5. ลักษณะใดเป็นลักษณะที่พบเพียงบาง
รุ่นเท่านั้น

.....
 .....

6. ถ้าแม่ของนักเรียนมีแผลเป็นที่แขน
ซ้าย แล้วนักเรียนก็มีแผลเป็นที่แขนซ้าย
เหมือนกัน นักเรียนคิดว่าแผลเป็น เป็น
การถ่ายทอดลักษณะทางพันธุกรรม
หรือไม่

.....
 .....
 .....
 .....

7. ความสูง เป็นการถ่ายทอดลักษณะที่มี
ความแปรผันอย่างไร เพราะอะไร

.....
 .....

แบบทดสอบย่อยประจำชุดที่ 1

เรื่อง กระบวนการถ่ายทอดลักษณะพันธุกรรม

ชื่อ.....นามสกุล.....เลขที่.....ระดับชั้น.....

คำชี้แจง ให้นักเรียนทำเครื่องหมาย X ทับลงบนอักษร ก ข ค และ ง ซึ่งเป็นคำตอบที่ถูกต้องที่สุด
เพียงข้อเดียว

1. ข้อใดเป็นการถ่ายทอดลักษณะทางพันธุกรรม

ก. สมชายมีนิสัยก้าวร้าว

ข. หนูเคยมีผมตรงเหมือนปู่

ค. อ้อแอ้มีแผลเป็นเหมือนพ่อ

ง. นกน้อยมีนิ้วมือเกินมา 1 นิ้ว

2. ถ้าพ่อมีผิวสีขาว ผมตรง ส่วนแม่มีผิวสีดำ ผมหยิก รุ่นลูกที่ออกมาจะมีลักษณะอย่างไร

ก. มีผิวสีขาว ผมตรง

ข. มีผิวสีขาว ผมหยิก

ค. มีผิวสีดำ ผมตรง

ง. มีผิวสีดำ ผมหยิก

3. ทุกข้อเป็นอิทธิพลของสิ่งแวดล้อมที่มีผลต่อลักษณะทางพันธุกรรม ยกเว้นข้อใด

ก. ความสามารถในการวาดรูป

ข. การออกไข่ของไก่

ค. การให้น้ำนมของโค

ง. ความสามารถในการห่อลิ้น

4. ข้อใดเป็นลักษณะทางพันธุกรรม

ก. เคนมีตาชั้นเดียวเหมือนพ่อ

ข. โคมมีตาสองชั้นจากการศัลยกรรมตกแต่ง

ค. หมากมีสีผิวคล้ำขึ้นเมื่อไปเรียนว่ายน้ำ

ง. เจนมีเส้นผมหยิกตรงหลังจากไปยัดผมมา

5. การถ่ายทอดลักษณะทางพันธุกรรมข้อใดถูกต้อง

ก. การแตกหน่อของหน่อไม้

ข. ผีเสื้อมีลักษณะเหมือนกันทั้งรัง

ค. เบิร์ดฝึกร้องเพลงจนเป็นนักร้องที่มีชื่อเสียง

ง. ปูมุกโด่ง มีลูกชายก็มุกโด่ง

6. ลักษณะใดเป็นลักษณะทางพันธุกรรมที่มีความแปรผันแบบต่อเนื่อง

ก. การเวียนของขั้วอุบนศีรษะ การมีผิวเผือก

ข. การมีลักยิ้ม การมีหนังตาชั้นเดียว

ค. ความสูงของคน ปริมาณการให้นมของวัว

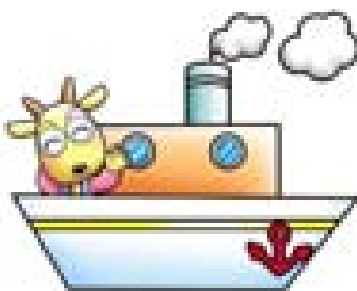
ง. หมู่เลือด ABO ความสามารถในการห่อลิ้น

7. ข้อใดกล่าวถึงลักษณะทางพันธุกรรมได้ถูกต้อง
- ก. ลักษณะทางพันธุกรรมบางลักษณะจะถ่ายทอดต่อไปไม่ได้
  - ข. ลักษณะทางพันธุกรรมจะต้องถ่ายทอดต่อไปได้
  - ค. ลักษณะทางพันธุกรรมบางลักษณะเกิดจากการฝึกฝนภายหลัง
  - ง. ลักษณะทางพันธุกรรมทุกลักษณะจะต้องมองเห็นได้ทันที
8. หมู่เลือด ABO ในคนเป็นตัวอย่างที่แสดงลักษณะทางพันธุกรรมแบบใด
- ก. ความแปรผันแบบต่อเนื่อง
  - ข. ความแปรผันแบบไม่ต่อเนื่อง
  - ค. ความแปรผันแบบต่อเนื่องที่สิ่งแวดล้อมมีอิทธิพล
  - ง. ความแปรผันแบบไม่ต่อเนื่องที่สิ่งแวดล้อมมีอิทธิพล
9. ฝาแฝดที่เกิดจากการตกไข่ 2 ใบ จะมีลักษณะดังข้อใด
- ก. มีเพศต่างกันและมีลักษณะทางพันธุกรรมต่างกัน
  - ข. มีเพศเดียวกันและมีลักษณะทางพันธุกรรมเหมือนกัน
  - ค. มีเพศเดียวกันหรือต่างเพศก็ได้และมีลักษณะทางพันธุกรรมต่างกัน
  - ง. มีเพศเดียวกันหรือต่างเพศก็ได้และมีลักษณะทางพันธุกรรมเหมือนกัน
10. นักกีฬาที่ยืนฝึกซ้อมจนมีความเก่งเป็นลักษณะทางพันธุกรรมแบบใด
- ก. ความแปรผันแบบต่อเนื่อง
  - ข. ความแปรผันแบบไม่ต่อเนื่อง
  - ค. ความแปรผันแบบต่อเนื่องที่สิ่งแวดล้อมมีอิทธิพล
  - ง. ความแปรผันแบบไม่ต่อเนื่องที่สิ่งแวดล้อมมีอิทธิพล

เฉลยแบบทดสอบย่อยประจำชุดที่ 1
เรื่อง กระบวนการถ่ายทอดทางพันธุกรรม

เฉลยแบบทดสอบย่อยประจำชุดที่ 1	
ข้อ	ตอบ
1	
2	
3	
4	
5	
6	
7	
8	
9	
10	

ชุดกิจกรรมการเรียนรู้แบบวัฏจักรการเรียนรู้ 7 ขั้น (7E)

เพื่อพัฒนาทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์และจิตวิทยาศาสตร์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

แบบสรุปคะแนน

ชุดที่ 1 เรื่อง กระบวนการถ่ายทอดลักษณะทางพันธุกรรม

ร.น.	ชื่อ - นามสกุล	รายการวัดและประเมินผล									สรุป	
		บัตริยกรรมที่ 1	บัตริยกรรมที่ 2	บัตริยกรรมที่ 3	บัตริยกรรมที่ 4	บัตริยกรรมที่ 5	ทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์	จิตวิทยาศาสตร์	การเขียนผังมโน	รวม	ผ่าน	ไม่ผ่าน
	คะแนนเต็ม	10	10	10	10	7	20	20	8	95	76 - 95	0-75
1												
2												
3												
.												
.												
.												
35												
36												
รวม												
เฉลี่ย												
%												

หมายเหตุ ถ้านักเรียนได้คะแนนตั้งแต่ 80% ขึ้นไป ถือว่าผ่าน

ถ้านักเรียนได้คะแนนต่ำกว่า 80% ถือว่าไม่ผ่าน

ชุดกิจกรรมการเรียนรู้แบบวัฏจักรการเรียนรู้ 7 ขั้น (7E)
เพื่อพัฒนาทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์และจิตวิทยาศาสตร์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

บรรณานุกรม

กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). **ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลาง กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551.**
กรุงเทพฯ: ชุมชนสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.

กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). **หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551.**
กรุงเทพฯ: ชุมชนสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.

การถ่ายทอดทางพันธุกรรม. สืบค้นเมื่อวันที่ 4 ธันวาคม 2553 จาก
<http://www.maceducation.com/e-knowledge/2432210100/01.html>

ทิสนา แยมมณี. (2552). **ศาสตร์การสอน.** กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

นิตา กิจจินดาโอภาส. (2552). **ผลการเรียนสิ่งแวดล้อมศึกษาโดยใช้วัฏจักรการเรียนรู้ (7Es) ที่ใช้**
พหุปัญญาการสอนตามคู่มือครูที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน การคิดเชิงวิพากษ์วิจารณ์
และทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ขั้นบูรณาการของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4.
ปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, มหาสารคาม.

สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี กระทรวงศึกษาธิการ. (2546). **คู่มือวัดผลและ**
ประเมินผลวิทยาศาสตร์. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ประสานมิตร.

บรรณานุกรมภาพ

ขนตาขาว. สืบค้นเมื่อวันที่ 4 ธันวาคม 2553 จาก <http://horoscope.tonruk.com/view/12371.html>

ขนตาสั้น. สืบค้นเมื่อวันที่ 4 ธันวาคม 2553 จาก bloggang.com

กิ้วชน. สืบค้นเมื่อวันที่ 4 ธันวาคม 2553 จาก news.giggog.com

กิ้วห่าง. สืบค้นเมื่อวันที่ 4 ธันวาคม 2553 จาก <http://www.jeban.com/viewtopic.php?t=138149>

กางไม่บุ่ม. สืบค้นเมื่อวันที่ 4 ธันวาคม 2553 จาก <http://flash-mini.com/twitter>

กางบุ่ม. สืบค้นเมื่อวันที่ 4 ธันวาคม 2553 จาก <http://www.oknation.net/blog/print.php?id=379584>

ตาชั้นเดียว. สืบค้นเมื่อวันที่ 4 ธันวาคม 2553 จาก <http://www.ladyissue.com/webboards1>

ตาสองชั้น. สืบค้นเมื่อวันที่ 4 ธันวาคม 2553 จาก <http://health.todayza.com>

ดอกไม้เมืองหนาว. สืบค้นเมื่อวันที่ 4 ธันวาคม 2553 จาก gotoknow.org

ดอกไม้ลิปสีม่วงอ่อน. สืบค้นเมื่อวันที่ 4 ธันวาคม 2553 จาก travel.kapook.com

ชุดกิจกรรมการเรียนรู้แบบวัฏจักรการเรียนรู้ 7 ขั้น (7E)

เพื่อพัฒนาทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์และจิตวิทยาศาสตร์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

บรรณานุกรม (ต่อ)

ดอกทิวลิปสีแดงอ่อน. สืบค้นเมื่อวันที่ 4 ธันวาคม 2553 จาก manager.co.th

เมนเดล. สืบค้นเมื่อวันที่ 4 ธันวาคม 2553 จาก <http://www.thaibiotech.info/who-is-gregor-mendel.php>

ห่อลิ้นไฉ่. สืบค้นเมื่อวันที่ 4 ธันวาคม 2553 จาก inint.diaryis.com

ลักยิ้ม. สืบค้นเมื่อวันที่ 4 ธันวาคม 2553 จาก absolutebeauty-clinic.com

ผมหยิก. สืบค้นเมื่อวันที่ 4 ธันวาคม 2553 จาก <http://topicstock.pantip.com/chalermthai/topicstock>

ผมตรง. สืบค้นเมื่อวันที่ 4 ธันวาคม 2553 จาก women.sanook.com

มีติ่งหู. สืบค้นเมื่อวันที่ 4 ธันวาคม 2553 จาก zeedlady.newsrama2.com

หูทอง. สืบค้นเมื่อวันที่ 4 ธันวาคม 2553 จาก thaiplasticclinic.com

หน้าผากแหลม. สืบค้นเมื่อวันที่ 4 ธันวาคม 2553 จาก all-final.com

ขวัญเดียว. สืบค้นเมื่อวันที่ 4 ธันวาคม 2553 จาก manager.co.th

ถนัดซ้าย. สืบค้นเมื่อวันที่ 4 ธันวาคม 2553 จาก <http://www.myfirstbrain.com>

ถนัดขวา. สืบค้นเมื่อวันที่ 4 ธันวาคม 2553 จาก matora.exteen.com

